వ్యాస మహర్షి రచించిన

శ్రీ వరాహ పురాణం

వచనం. డా. జయంతి చక్రవర్తి

నిత్ర 2021 క్యాలెండర్

Download Nithra Calendar Click Here

http://bit.ly/ntecpdf

2021 నిత్ర క్యాలెండర్ NITHRA CALENDAR

3+ Million Downloads

తెలుగు లో No.1 క్యాలెండర్

నిత్ర తెలుగు క్యాలెండర్

యాప్‌ను ఉపయోగించవలసినవారు
ఈ క్యూఆర్ కోడ్‌ను స్కాన్ చేయండి.
లేదా bit.ly/telugucalendar2020 ని
ప్లేస్టోర్‌లో డౌన్‌లోడ్ చేసుకోగలరు.

- రోజు వీక్షణ / మాస వీక్షణ
- పంచాంగం
- శుభ ముహూర్తాలు
- దిన రాశి ఫలాలు
- పండుగలు మరియు సెలవు దినములు
- నోములు మరియు వ్రతాలు - 116
- ఉపవాస దినములు
- గౌరీ పంచాంగం / హోర చక్రము
- స్మార్ట్ టూల్స్ / రక్తదానం
- వాస్తు టిప్స్
- పద్యములు / శ్లోకాలు మరియు పురాణాలు
- పొడుపు కథలు / సామెతలు
- శిశు జనన పాద దోషములు
- నవరత్నములు
- నామకరణం
- బల్లిశాస్త్రము
- వివాహ మ్యాచింగ్
- అష్టమి / నవమి
- ముహూర్త విజ్ఞానము

అంతర్జాతీయ క్యాలెండర్‌లు

ప్రతివారం యూట్యూబ్‌లో శ్రీ కప్పగన్తు సుబ్బరామ సోమయాజులు గారి
వారఫలాలు మరియు పండుగ విశేషాలు

ప్రతిరోజూ ఆ రోజూ విశేషాలతో నోటిఫికేషన్లు మొదలైన మరెన్నో
విషయములు గురించి తెలుగులో మీకు ఈ యాప్‌లో లభించును.

పురాణ పురుషుడు శ్రీమన్నారాయణుడు

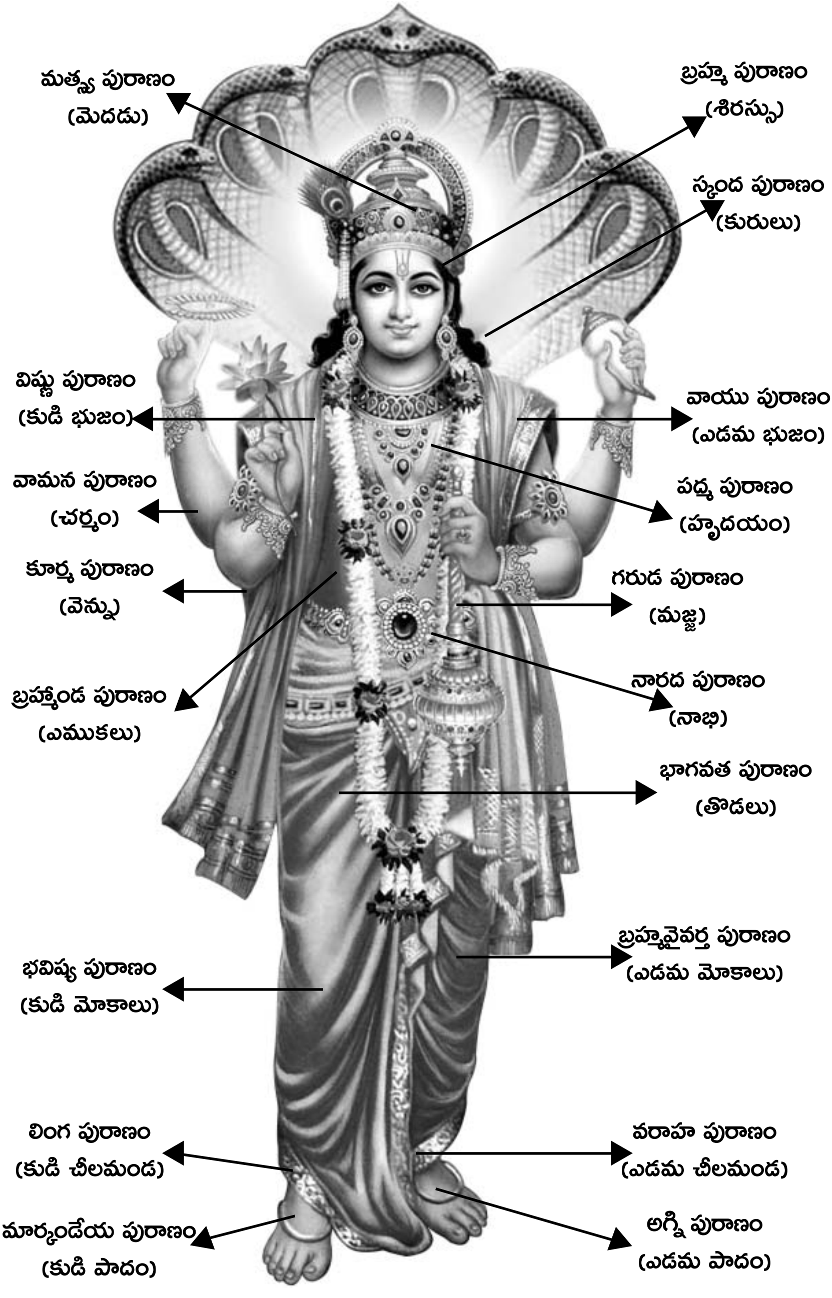

విషయసూచిక

శ్రీ వరాహ పురాణంలో చెప్పిన విషయాలు	15
భూదేవి ప్రార్థన	17
భూదేవి చేసిన విష్ణుస్తుతి	20
సృష్టి వృత్తాంతం	22
బ్రహ్మాపార స్తోత్రం	27
అశ్వశిరుడి వృత్తాంతం	29
వసుమహారాజు వృత్తాంతం	32
రైభ్యుడి వృత్తాంతం	35
గదాధర స్తోత్రం	38
ధర్మవ్యాధుడి వృత్తాంతం	39
ధర్మవ్యాధుడు చేసిన విష్ణుస్తోత్రం	42
గౌరముఖుడి వృత్తాంతం	43
సుప్రతీకుడి వృత్తాంతం	46
ప్రతిపత్తిథి-అగ్ని వృత్తాంతం	48
ద్వితీయాతిథి-అశ్వినీ దేవతలు	49
తృతీయా (తదియ) తిథి-గౌరీ-రుద్రసృష్టి వృత్తాంతం	51
పార్వతీదేవి వృత్తాంతం	55
చతుర్థి(చవితి)-గణపతి వృత్తాంతం	56
పంచమీతిథి-నాగవృత్తాంతం	59
షష్ఠీతిథి-కార్తికేయుడి వృత్తాంతం	61
సప్తమీతిథి-సూర్యోపాఖ్యానం	65
దేవతలు చేసిన సూర్యస్తవం	65
అష్టమీతిథి-మాతృకలు	67
నవమీతిథి-దుర్గాదేవి వృత్తాంతం	69
దశమీతిథి-దిక్కుల వృత్తాంతం	73
ఏకాదశీతిథి-కుబేరుడి వృత్తాంతం	74
ద్వాదశి తిథి-వైష్ణవ వృత్తాంతం	74
త్రయోదశి-ధర్మోత్పత్తి వృత్తాంతం	77
చతుర్థశీతిథి-రుద్రసంభూతి వృత్తాంతం	80
అమావాస్య తిథి-పితృదేవతలు	83
పౌర్ణమాసీ తిథి-చంద్రుడి వృత్తాంతం	85
ప్రజాపాలుడు-గోవింద స్తవం	86
రుద్రుడు-విష్ణువు అభేదం	88
శక్తి స్వరూపం	91
త్రిశక్తి ఆవిర్భావం	93
శ్రీమన్నారాయణ రహస్య పూజావిధానం	99
బదరికాశ్రమ మాహాత్మ్యం	101
రాజాన్నదోషం-ప్రాయశ్చిత్తం	104
పళ్లుతోమకుండా చేసే విష్ణుపూజ-ప్రాయశ్చిత్తం	105
రజస్వల అయిన స్త్రీని తాకితే - ప్రాయశ్చిత్తం	105
శవాన్ని తాకటం-ప్రాయశ్చిత్తం	105
అపానవాయు దోషం-ప్రాయశ్చిత్తం	106
చీకటిలో దైవస్పర్శ-ప్రాయశ్చిత్తం	106
నల్లని వస్త్రాలు ధరించినందుకు ప్రాయశ్చిత్తం	107
కుక్క ఎంగిలి దోషం-ప్రాయశ్చిత్తం	107
మద్యపాన దోషం-ప్రాయశ్చిత్తం	107
ద్వారకా మాహాత్మ్యం	108
సంసారం నుంచి ముక్తి ప్రసాదించే ధర్మాలు	109
గర్భవాస దుఃఖాన్ని పోగొట్టే ధర్మాలు	111
మథురాతీర్థ మాహాత్మ్యం	113
బృందావనం ఇతర తీర్థాలు	115
మథురాతీర్థం - ప్రదక్షిణా విధి - మాహాత్మ్యం	117
గోవర్ధనగిరి పరిక్రమ-మాహాత్మ్యం	120
అగస్త్యుడు చెప్పిన అవిఘ్నకర వ్రతం	122
సౌభాగ్య కరణ వ్రతం	123
శాంతి వ్రతం	124
కామవ్రతం	125
ఆరోగ్య వ్రతం	126
పుత్రప్రాప్తి వ్రతం	127
శుభవ్రతం	128
శ్రీ పురుషోత్తమ స్తుతి	130
భూదేవి చేసిన విష్ణు వర్ణనం	132
భూదేవి చేసిన మాధవ స్తవం	133
శ్రీవరాహ పురాణం ఫలశ్రుతి	136

ఉపోద్ఘాతము

అం.ఆ

వక్రతుండ మహాకాయ కోటిసూర్య సమప్రభ ।
నిర్విఘ్నం కురుమేదేవ సర్వకార్యేషు సర్వదా ॥

వ్యాసం వశిష్ఠనప్తారం శక్తేః పౌత్ర మకల్మషమ్ ।
పరాశరాత్మజం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్ ॥

అష్టాదశ పురాణాలు

మన భారతవాఙ్మయంలో వేదాల తరువాత అంతటి ప్రాశస్త్యాన్ని పొందిన గ్రంథాలు పురాణాలు. వేదాల్లో చెప్పిన ధర్మాల్ని కథలరూపంలో, ఆఖ్యానాల రూపంలో సామాన్యులకు సైతం అర్థమయ్యేలా తెలియచెప్పేవే పురాణాలు. అందుకే పురాణాల్ని పంచమవేదంగా కీర్తించారు. అసలు పురాణం అంటే? పురా అపినవం-పురాతనమైనప్పటికీ నూతనంగా వుండేది అని అర్థం. అలాగే 'పురా ఆనతి' అంటే ప్రాచీనకాలంలో జరిగింది అని, వాయుపురాణం పురాణశబ్దాన్ని నిర్వచిస్తే, 'పురాఏతత్ అభూత్' పూర్వం ఇలా జరిగింది అని బ్రహ్మాండ పురాణం పురాణశబ్దానికి అర్థాన్ని చెబుతుంది. వీటన్నిటినీ క్రోడీకరించి చూస్తే పురాణం అంటే పూర్వకాలంలో జరిగిన ఎన్నో విషయాల్ని వివరించి చెప్పేది అని తెలుస్తోంది.

పురాణాలు ఎన్ని-

పురాణాలు మహాపురాణాలు, ఉపపురాణాలని రెండు విధాలుగా వున్నాయి. మహాపురాణాలు 18, అలాగే ఉపపురాణాలు 18.

బ్రహ్మం పాద్మం వైష్ణవం చ వాయవీయం తథైవచ ।
భాగవతం నారదదీయం మార్కండేయంచ కీర్తితమ్ ॥

ఆగ్నేయంచ భవిష్యంచ బ్రహ్మవైవర్త లింగకే ।
వారాహంచ తథా స్కాందం వామనం కూర్మ సంజ్ఞకమ్ ।
మాత్స్యం చ గారుడం తద్వద్బ్రహ్మాండాఖ్యమితి త్రిషట్ ॥

1.బ్రహ్మపురాణం 2.పద్మపురాణం 3.విష్ణుపురాణం 4.వాయు పురాణం 5.భాగవత పురాణం 6.నారదపురాణం 7.మార్కండేయ పురాణం

8.అగ్నిపురాణం 9.భవిష్యపురాణం 10.బ్రహ్మవైవర్త పురాణం 11.లింగపురాణం 12. వరాహ పురాణం 13.స్కాంద పురాణం 14.వామన పురాణం 15.కూర్మ పురాణం 16.మత్స్య పురాణం 17.గరుడ పురాణం 18.బ్రహ్మాండ పురాణం- ఈ పద్దెనిమిదీ మహాపురాణాలు. అలాగే 18 ఉపపురాణాలు కూడా వున్నాయి. ఈ మహాపురాణాల పేర్లని గుర్తుంచుకోవటానికి శ్లోకం కూడా వుంది.

'మ' ద్వయం 'భ' ద్వయం చైవ 'బ్ర'త్రయం 'వ' చతుష్టయం ।
అనాపలింగ కూస్కాని పురాణాని పృథక్ పృథక్ ॥

'మ' తో మొదలయ్యేవి రెండు 1.మత్స్య 2.మార్కండేయ

'భ' తో మొదలయ్యేవి రెండు 1.భాగవత 2.భవిష్య

'బ్ర' తో మొదలయ్యేవి మూడు 1.బ్రహ్మ 2.బ్రహ్మవైవర్త 3.బ్రహ్మాండ

'వ' తో మొదలయ్యేవి నాలుగు 1.వాయు 2.విష్ణు 3.వామన 4.వరాహ

అ-అగ్ని, నా-నారద, ప-పద్మ, లిం-లింగ, గ-గరుడ, కూ-కూర్మ, స్కా-స్కాంద ఇలా మొత్తం పద్దెనిమిది పురాణాలు.

పురాణాలు విష్ణుస్వరూపం

అష్టాదశ పురాణాలను సాక్షాత్తు విష్ణు స్వరూపంగా పోల్చారు. 18 పురాణాలని మహావిష్ణువు శరీరంలోని 18 అంగాలుగా భావిస్తారు మన ప్రాచీన ఋషులు.

1. బ్రహ్మపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు శిరస్సు
2. పద్మపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు హృదయం
3. విష్ణుపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు కుడిభుజం
4. వాయుపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు ఎడమభుజం
5. భాగవతపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు ఊరువులు
6. నారదపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు నాభి
7. మార్కండేయపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు కుడిపాదం
8. అగ్నిపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు ఎడమపాదం

9. భవిష్యపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు కుడిమోకాలు
10. బ్రహ్మవైవర్తపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు ఎడమమోకాలు
11. లింగపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు కుడి చీలమండ
12. వరాహపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు ఎడమ చీలమండ
13. స్కందపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు కేశాలు
14. వామనపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు చర్మం
15. కూర్మపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు పృష్ఠభాగం
16. మత్స్యపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు మెదడు
17. గరుడపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు మాంససారం
18. బ్రహ్మాండపురాణం - శ్రీ మహావిష్ణువు ఎముకలు

పురాణ లక్షణం :-

సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చ వంశోమన్వంత రాణి చ।
వంశానుచరితం చేతి పురాణం పంచ లక్షణం॥

పురాణానికి ఐదు లక్షణాలు ప్రధానంగా వుండాలని చెప్పారు. 1.సర్గ-అంటే ప్రపంచ సృష్టి, 2.ప్రతిసర్గ-ఈ ప్రపంచ ప్రళయం, 3.వంశం-రాజుల, ఋషుల, దేవతలకు సంబంధించిన వంశ విశేషాలు-అవతారాలు 4.వంశానుచరితం-రాజవంశాలలో, ఋషుల వంశాలలో పుట్టిన వారి జీవితచరిత్రలు, 5.మన్వంతరాలు-మనువులు, మనువు ద్వారా ఏర్పడ్డ సంతతి, ఆయా మన్వంతరాలలో జరిగిన విశేషాలు. ఈ విధంగా ప్రతిపురాణం పంచలక్షణాలతో కూడి వుంటుంది.

పురాణకర్త :-

విష్ణోరంశో మునిర్జాత సత్యవత్యాం పరాశరాత్।
పురాణ సంహితాం దధ్యే తేషాం ధర్మ విధిత్సయా॥

అనే ఈ ప్రమాణ శ్లోకం ప్రకారం సత్యవతీ పరాశర మహర్షి కుమారుడుగా శ్రీ మహావిష్ణు అంశంతో జన్మించిన వ్యాసుడే అష్టాదశ పురాణాల కర్త అని తెలుస్తోంది. ఈయననే కృష్ణద్వైపాయనుడు అని కూడా అంటారు. పురాణాలకు కర్త వ్యాసుడైతే వక్త సూతమహర్షి. ఈయన నైమిశారణ్యంలో శౌనకాది మహామునులకు ఈ పురాణాలన్నిటినీ ప్రబోధించాడు.

పురాణాల ప్రాచీనత :-

వేద వాఙ్మయం ఎంత విస్తృతంగా వుందో, పురాణ వాఙ్మయం కూడా అంత విస్తృతంగా వుంది. సాధారణంగా లోకంలో వేదాలు అత్యంత ప్రాచీనమైనవని చెబుతారు. అయితే ఈ శ్లోకం వేదాలకన్నా పురాణాలే ప్రాచీనమైనవని చెబుతుంది.

పురాణం సర్వశాస్త్రాణాం ప్రథమం బ్రహ్మణాస్మృతమ్ ।
నిత్యం శబ్దమయం పుణ్యం శతకోటి ప్రవిస్తరమ్ ।
అనంతరంచ వక్త్రేభ్యః వేదాంతస్య వినిర్గతాః ॥

పూర్వం బ్రహ్మ నోటి నుంచి వందకోట్ల శ్లోకాలతో ముందు పురాణాలు బయలుదేరి ఆ తరువాత వేదాలు బయలుదేరాయట. ఇలా వందకోట్ల శ్లోకాలతో చతుర్ముఖ బ్రహ్మతో చెప్పబడ్డ పురాణం మొత్తం ఒక్కటిగానే వుండేది. అల్పబుద్ధులైన మానవుల కోసం ఆ బ్రహ్మదేవుడే వ్యాసుడి రూపంలో వచ్చి ఆ కోటిశ్లోకాల పురాణాన్ని నాలుగు లక్షల శ్లోకాలలోకి కుదించి దాన్ని పద్దెనిమిది పురాణాలుగా రచించాడని స్కందపురాణం చెబుతుంది.

పురాణమేక మేవాసీ దస్మిన్ కల్పాంతరే నృప ।
త్రివర్గ సాధనం పుణ్యం శతకోటి ప్రవిస్తరమ్ ॥
స్మృత్వా జగాదచ మునీన్ ప్రతి దేవశ్చతుర్ముఖః ।
చతుర్లక్ష ప్రమాణేన ద్వాపరే ద్వాపరే సదా ।
తదష్టాదశధా కృత్వా భూర్లోకేఽస్మిన్ ప్రభాష్యతే ॥ *(స్కంద పురాణం)*

పాఠకులకు నమస్కారం

భగవాన్ వేదవ్యాస మహర్షి రచించిన అష్టాదశ పురాణాలు ఆర్షవిద్యా భాండాగారాలు. ఆ భాండాగారాలలో నిక్షిప్తమైన ప్రధాన విషయాల్ని 18 పుస్తకాలుగా క్రోడీకరించి మీ ముందుకు తెస్తున్నాం. సరళమైన భాషలో మేము ప్రచురించిన ఈ 18 పురాణాలని ఆదరించి, మమ్మల్ని ప్రోత్సహిస్తారని ఆశిస్తూ... మీ

- ప్రకాశకులు, వచనకర్త

అష్టాదశ పురాణాల మొదటి వక్త - శ్రోత

అష్టాదశ పురాణాలను మొదటగా చెప్పిన వక్తలు వారి నుంచి మొదటిసారి విన్న శ్రోతలు ఈ క్రింద చెప్పిన విధంగా వుంటారు. అదేవిధంగా ఒక్కొక్క పురాణానికి వక్తృ శ్రోతృపరంపర వేరువేరు విధాలుగా కూడా ఉంటుంది.

సం. పురాణం	ఏకల్ప వృత్తాంతం	వక్తృశ్రోతలు
1. బ్రహ్మ పురాణాన్ని	బ్రహ్మ కల్పంలో	బ్రహ్మ మరీచి మహామునికి బోధించాడు
2. పద్మ పురాణాన్ని	పద్మ కల్పంలో	స్వాయంభువమనువు బ్రహ్మకు బోధించాడు
3. విష్ణు పురాణాన్ని	వరాహ కల్పంలో	పరాశరుడు బ్రహ్మకు బోధించాడు
4. శివ(వాయు)పురాణాన్ని	శ్వేత కల్పంలో	శివుడు వాయువుకు బోధించాడు
5. భాగవత పురాణాన్ని	సారస్వత కల్పంలో	విష్ణువు బ్రహ్మకు బోధించాడు
6. నారద పురాణాన్ని	బృహత్ కల్పంలో	పూర్వ భాగాన్ని – సనకాదులు నారదునికి బోధించారు. ఉత్తరభాగాన్ని – వశిష్ఠుడు మాంధాతకు బోధించాడు
7. మార్కండేయ పురాణాన్ని	శ్వేత వారాహకల్పంలో	మార్కండేయుడు జైమినికి బోధించాడు
8. అగ్ని పురాణాన్ని	ఈశాన కల్పంలో	అగ్నిదేవుడు వశిష్ఠుడికి బోధించాడు
9. భవిష్య పురాణాన్ని	అఘోర కల్పంలో	బ్రహ్మ మనువుకు బోధించాడు
10. బ్రహ్మవైవర్త పురాణాన్ని	రథంతర కల్పంలో	సావర్ణి నారదుడికి బోధించాడు
11. లింగ పురాణాన్ని	కల్పాంత కల్పంలో	పరమశివుడు నారదుడికి బోధించాడు
12. వరాహ పురాణాన్ని	మనుకల్పంలో	విష్ణువు పృథ్వికి బోధించాడు
13. స్కాంద పురాణాన్ని	తత్పురుషకల్పంలో	స్కందుడు భూమికి బోధించాడు
14. వామన పురాణాన్ని	కూర్మ కల్పంలో	బ్రహ్మ పులస్త్య మహామునికి బోధించాడు
15. కూర్మ పురాణాన్ని	లక్ష్మీ కల్పంలో	విష్ణువు పులస్త్య మహామునికి బోధించాడు
16. మత్స్య పురాణాన్ని	సప్త కల్పంలో	విష్ణువు మనువుకు బోధించాడు
17. గరుడ పురాణాన్ని	గరుడ కల్పంలో	విష్ణువు మనువుకు బోధించాడు
18. బ్రహ్మాండ పురాణాన్ని	భవిష్య కల్పంలో	బ్రహ్మ మనువుకు బోధించాడు

పురాణాలు ఎందుకు చదవాలి?

పురాణశ్రవణే శ్రద్ధా యస్య స్యాద్ద్రాతరస్వహమ్ ।
తస్య సాక్షాత్ప్రసన్నః స్యాత్ శివో విష్ణుశ్చ సానుగః ॥

యత్స్నాత్వా పుష్కరే తీర్థే యాగే సింథౌ చ సంగమే ।
తత్ఫలం ద్విగుణం తస్య శ్రద్ధయా వై శృణోతి యః ॥

యే పఠంతి పురాణాని శృణ్వన్తి చ సమాహితాః ।
ప్రత్యక్షరం లభంత్యేతే కపిలాదానజం ఫలమ్ ॥

అపుత్రో లభతే పుత్రం ధనార్థీ లభతే ధనమ్ ।
విద్యార్థీ లభతే విద్యాం మోక్షార్థీ మోక్షమాప్నుయాత్ ॥

యే శృణ్వన్తి పురాణాని కోటిజన్మార్జితం ఖలు ।
పాపజాలంతు తే హిత్వా గచ్ఛన్తి హరిమందిరమ్ ॥

పురాణాలు వినడంలో ఎవరికైతే శ్రద్ధ ఉంటుందో మరియు నిత్యము ఎవరైతే శ్రవణం చేస్తారో, అటువంటి వారి విషయంలో శివ–కేశవులు మరియు వారి గణాలు సంపూర్ణానుగ్రహం ప్రదర్శిస్తారు. పుష్కర తీర్థాల్లో, ప్రయాగ మొదలైన నదీసంగమ క్షేత్రాల్లో స్నానాలాచరిస్తే ఏవిధమైన పుణ్యం పొందగలరో దాని రెట్టింపు పుణ్యం పురాణ శ్రోతలకు లభిస్తుంది. భక్తి శ్రద్ధలతో పురాణ పఠన–శ్రవణాలు చేసేవారు కపిలగోవును దానం చేస్తే కలిగే పుణ్యరాశిని పొందగలరు. పుత్రులు లేనివారు పుత్రులను, దరిద్రులు ధనాన్ని, విద్యార్థులు విద్యను, మోక్షగాములు మోక్షాన్ని పొందగలరు. పురాణ శ్రోతలు తమ కోటి జన్మల పాపాలను దూరం చేసికొని చివర్లో శ్రీమన్నారాయణమూర్తి సాయుజ్యం పొందగలరు.

పురాణ వైభవం

అష్టాదశ పురాణానాం నామధేయాని యః పఠేత్ ।
త్రి సంధ్యాం జపతే నిత్యం సోఽశ్వమేధ ఫలం లభేత్ ॥

ఈ అష్టాదశ మహాపురాణాల పేర్లను ఉదయ–మధ్యాహ్న–సాయంకాల సమయాల్లో ఎవరైతే పఠిస్తారో వారు అశ్వమేధ ఫలాన్ని పొందగలరని భావం.

శ్రీ వరాహ పురాణం

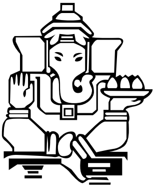

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్సర్వ విఘ్నోపశాంతయే ॥

నారాయణం నమస్కృత్య నరంచైవ నరోత్తమమ్ ।
దేవీం సరస్వతీం వ్యాసం తతో జయముదీరయేత్ ॥

అష్టాదశ పురాణాలలో వరాహపురాణం పన్నెండవది. 'వరాహం వామగుల్ఫకమ్' ఈ వరాహపురాణం శ్రీమహావిష్ణువుకి ఎడమ చీలమండగా వర్ణించబడింది. 'చతుర్వింశతి సహస్రాణి తత్పురాణమిహోచ్యతే" అన్న వాక్యాన్ని బట్టి ఈ పురాణంలో మొత్తం 24000 శ్లోకాలున్నాయి. 'విష్ణునా౭భిహితం క్షోణ్యై తద్వారాహముచ్యతే" అన్న మాట ప్రకారం శ్రీమహావిష్ణువు వరాహావతారాన్ని ధరించి భూదేవికి ఈ పురాణాన్ని చెప్పాడని తెలుస్తోంది. ఆ కారణంగానే ఈ పురాణానికి వరాహపురాణం అనే పేరు వచ్చింది. ఈ దివ్యపురాణంలో మొత్తం 215 అధ్యాయాలున్నాయి. పురాణం మొత్తం అధ్యాయాలుగానే విభాగించబడింది.

శ్రీ వరాహ పురాణంలో చెప్పిన విషయాలు

1-50 అధ్యాయాలు : వీటిలో భూదేవి ప్రార్థన, నారదుడి పూర్వజన్మ వృత్తాంతం, ప్రియవ్రతోపాఖ్యానం, కపిల-జైగీషవ్యుల వృత్తాంతం, పుండరీకాక్షుడు పారస్తోత్రమహిమ, రైభ్యుడి వృత్తాంతం, గయామహిమ, సృష్టి-మత్స్యావతార కథనం, సుప్రతీకుడి వృత్తాంతం, గౌరముఖుడి వృత్తాంతం, సుప్రతీకుడు చేసిన శ్రీరామస్తుతి, శ్రాద్ధవిధి, దేవతలు చేసిన గోమేధయజ్ఞం, సరమకథ, పంచభూతసృష్టి, అశ్వినీదేవతల కథ, గణపతి జన్మవృత్తాంతం, నాగవృత్తాంతం - పంచమీతిథి, స్కందుడి వృత్తాంతం-షష్ఠీతిథి, సూర్యుడి ఉపాఖ్యానం - సప్తమీతిథి, మాతృకావృత్తాంతం - అష్టమీ తిథి, దుర్గాదేవి చరిత్ర -నవమీతిథి,

దిక్కుల వృత్తాంతం – నవమీతిథి, కుబేరుడి చరిత్ర – ఏకాదశి, వైష్ణవ సృష్టి – ద్వాదశి తిథి, ధర్మోత్పత్తి – త్రయోదశి, రుద్ర సంభూతి వృత్తాంతం – చతుర్దశి, పితృదేవతలు–అమావాస్య, చంద్రుడి ఉత్పత్తి – పౌర్ణమాసీతిథి, నారాయణుడి ఆరాధన ఫలం, దుర్వాసుడు చెప్పిన ద్వాదశీవ్రత విధానం, మాఘద్వాదశీ, ఫాల్గుణ, చైత్ర, వైశాఖ, జ్యేష్ఠ, ఆషాఢ, శ్రావణ భాద్రపద, ఆశ్వయుజ, కార్తీక ద్వాదశీవ్రతవిధానం ఫలితాలు వంటి ప్రధానమైన విషయాలు వివరించబడ్డాయి.

50–100 అధ్యాయాలు : ఈ అధ్యాయాలలో–పశుపాలక వృత్తాంతం, నారదుడు అప్సరసలకు చెప్పిన వ్రత విధానం, అగస్త్యమహర్షి చెప్పిన వ్రతాలు ధన్యవ్రతం, కాంతివ్రతం, సౌభాగ్యకరణ వ్రతం, అవిఘ్నకరవ్రతం, శాంతివ్రతం, కామవ్రతం, ఆరోగ్యవ్రతం, పుత్రప్రాప్తి వ్రతం, శౌర్యవ్రతం, సార్వభౌమవ్రతం అనేవి. అలాగే అగస్త్యుడు చెప్పిన పంచరాత్ర శాస్త్రం ప్రధానమైనవి. ఇంకా పగలు–రాత్రి–సంవత్సరపురుషుల వృత్తాంతం, యుగాచారవర్ణనం, త్రిమూర్తుల ఏకత్వభావన, పాశుపతవ్రత ఆవిర్భావకథనం, రుద్రకృతవిష్ణుస్తుతి, జంబూద్వీప విస్తారం, పర్వతం ప్రక్కనున్న మైదానాలు, దక్షిణదిక్కున ఉన్న పర్వతాలు, దక్షిణంవైపునున్న నదులు, భారతవర్షం, కుశ, క్రౌంచ శాల్మలద్వీపాలు, శక్తిస్వరూపం, బ్రహ్మచేసినశక్తి స్తుతి, వైష్ణవీ దేవిమహిమ, మహిషాసుర వధ, రౌద్రీ శక్తి, రుద్రవ్రతం, సత్యతపుడి వృత్తాంతం, శ్రీవిష్ణుపూజా విధానం, జలధేను పూజావిధానం వంటి ప్రముఖ విషయాలు వర్ణించబడ్డాయి.

100–150 అధ్యాయాలు : ఈ అధ్యాయాలలో– రస, గరుడ, శర్కర, మధు, క్షీర, దధి, నవనీత, లవణ, కార్పాస ధేనువుల వ్రతవిధానాలు, దానమహిమ, కపిల ధేనువు దానమహిమ, భూదేవి చేసిన విష్ణువర్ణన, భక్తిఫలం, స్వర్గఫలం, కర్మమార్గసాఫల్యం, ఆహారనియమాలు, దేవార్చనావిధానం, శ్రీమన్నారాయణ పూజావిధానం, ఉత్తమ ధర్మాలు, కోకాముఖతీర్థమహిమ, ముక్తిని ప్రసాదించే ధర్మాలు, ఆయా ఋతువుల్లో చేయదగిన ఉత్తమ కర్మలు, మాయారహస్యం, సనాతన ధర్మం, దీక్షావిధానం, క్షత్రియదీక్ష, సంధ్యార్చనావిధి, రాజాన్నదోష ప్రాయశ్చిత్తం, పూజలో చేసే అపచారాలు–ప్రాయశ్చిత్తాలు,

అపావాయుదోష ప్రాయశ్చిత్తం, మలవిసర్జనదోషప్రాయశ్చిత్తం, కొన్ని ఇతర దోషాలు వాటి ప్రాయశ్చిత్తాలు, సౌకరకక్షేత్రమహిమ, కోకాముఖ బదరీక్షేత్ర మహిమ, సోమేశ్వరలింగం ముక్తిక్షేత్రం, సాలగ్రామ క్షేత్ర మాహాత్మ్యం, రురు-హృషీకేశ క్షేత్రమాహాత్మ్యాలు, గోనిష్క్రమణతీర్థమాహాత్మ్యం, ద్వారకా మహాత్మ్యం లాంటి సుప్రసిద్ధ విషయాలు వివరించబడ్డాయి.

150-215 అధ్యాయాలు : వీటిలో ప్రధానంగా - లోహార్గళక్షేత్ర మాహాత్మ్యం, మధురాతీర్థప్రశంస, మధురామండలంలోని బృందావనం తదితర తీర్థాలమహిమ, మధురాతీర్థం ప్రదక్షిణ విధి, దేవవనం, చక్రతీర్థాల మాహాత్మ్యం, గోవర్ధన గిరి పరిక్రమ, అసికుండతీర్థం, మధుర ఆవాంతర తీర్థాలు, బ్రహ్మప్రేత సవాదం, వామనపూజావిధి, సాంబుడు పొందిన శాపం, సూర్యారాధన వ్రతం, మధురామాహాత్మ్యం, ధ్రువతీర్థటమహిమ, కాష్ట, పాషాణ, విగ్రహాల నిర్మాణం, ప్రతిష్ఠ, పూజావిధి, కంచువిగ్రహప్రతిష్ఠ, రజత తామ్ర, స్వర్ణ ప్రతిమల ప్రతిష్ఠావిధి, సాలగ్రామ శివలింగాల పూజావిధానం, పితృయజ్ఞం, పిండకల్పం, అశౌచం, శ్రాద్ధదోషాలు, దానప్రకరణం, శాంతిపారమహిమ, నచికేతుడి వృత్తాంతం, యమపురి విశేషాలు, యమయాతనలు, కర్మవిపాక నిరూపణం, దానధర్మ మాహాత్మ్యం, పతివ్రతోపాఖ్యానం, పాపవిముక్తికి ఉపాయాలు, గోకర్ణేశ్వర మాహాత్మ్యం లాంటివి సవివరంగా వర్ణించబడ్డాయి.

ఈ విధంగా ఎన్నో విశేషాలతో వరాహపురాణం భగవాన్ వ్యాసమహర్షి చేత రచించబడింది. ఈ వరాహమహాపురాణంలో చెప్పిన అంశాలలో ముఖ్యమైన వాటిని స్వీకరించి వాటిని సంక్షిప్తంగా శ్రీవరాహపురాణం అనే పేరుతో ఈ గ్రంథం ద్వారా పాఠకులకి అందిస్తున్నాం.

భూదేవి ప్రార్థన

నమస్తస్మై వరాహాయ లీలయోద్ధరతే మహీమ్ ।
ఖురమధ్యగతోయస్య మేరుః ఖణఖణాయతే ॥
దంష్ట్రాగ్రేణోద్ధృతా గౌరుదధిపరివృతా పర్వతైర్నిమ్నగాభిః ।
సాకం మృత్పిండవత్ ప్రాగ్బృహదురువపుషాఽ నంతరూపేణయేన ॥

సో౽ యంకంసాసురారిర్మ్మర నరక దశాస్యాన్తకృత్ సర్వసంస్థః ।
కృష్ణో విష్ణుః సురేశో మదతు మమరి పూనాది దేవో వరాహః ॥
యః సంసారార్ణవే నేరివ మరణ జరావ్యాధి నక్రోర్మ్మి భీమే ।
భక్తానాం భీతి హర్తా మురనరక దశాస్యాన్త కృత్ కోలరూపీ ॥
విష్ణుః సర్వేశ్వరో౽యం యమిహ కృతధియోలీలయా ప్రాప్నువన్తి ।
ముక్తాత్మానో నపాపంభవతు ప్రణుదితా రాతిపక్షః/క్షితీశః ॥

(శ్లో॥1-3, అధ్యా1)

ఎవరు విలాసంగా భూమిని ఉద్ధరిస్తుంటే ఆయన కాలి గిట్టల మధ్య చిక్కుకున్న మేరుపర్వతం ఖణ ఖణలాడిందో అలాంటి వరాహదేవుడికి నమస్కరిస్తున్నాను.

పూర్వం మహాబలవంతుడైన వరాహమూర్తి అత్యంత విశాలమైన తన శరీరంతో- పర్వతాలు, నదులు, సముద్రాలతో కూడిన భూమండలాన్నంతా, తన కోర అంచుతో ఒక మట్టిబెడ్డలాగా పైకెత్తాడు. ఆయనే వివిధ అవతారాలు ధరించి, కంసుడు, మురుడు, నరకుడు, రావణుడు అనే రాక్షసుల్ని తుదముట్టించాడు. అలాంటి దివ్య పరాక్రమం చూపిన నల్లనివాడు, సర్వత్రా వ్యాపించినవాడు, దేవతలందరికీ ప్రభువు, అన్నిటా నెలకొన్నవాడు, ఆదిదేవుడు అయిన ఆ వరాహమూర్తి నా పగవారిని పారద్రోలుగాక!

సంసారం అనే సముద్రం భయంకరమైన చావు, వార్ధక్యం, రోగం అనే మొసళ్ళతో, అలలతో నిండి వుంటుంది. అలాంటి సంసారం ఎంతో భయానకమైంది. తన భక్తుల్ని ఆ సంసారభయంనుంచి దూరం చేసేవాడు. మురనరక రావణాది అసురుల్ని పరిమార్చినవాడు, వరాహ రూపాన్ని ధరించినవాడు, స్వర్గలోకాధిపతి అయినవాడు, భూదేవికి నాథుడు, శుత్రువుల్ని అవలీలగా అంతం చేసేవాడు మహాపండితులకు ముక్తి పొందిన పుణ్యాత్ములకు మాత్రమే లీలగా దర్శనమిచ్చేవాడు అయిన శ్రీమహావిష్ణువు అందరికీ సుఖస్వరూపుడు అగుగాక!

ఈ విధంగా పూర్వం తనని ఉద్ధరించిన వరాహమూర్తికి భూదేవి భక్తిగా నమస్కరించి ఇలా అడిగింది.

ప్రభూ! ప్రతికల్పంలో ఎంతో దయతో నన్ను నీవు ఉద్ధరిస్తున్నావు. చాలా సంతోషం. అయితే స్వామీ! నేను నీ మొదటిరూపం ఎలాంటిదో నీవు చేసిన తొలిసృష్టి ఎలాంటిదో తెలుసుకోలేకపోయాను. పూర్వం హయగ్రీవాసురుడు వేదాల్ని అపహరించినప్పుడు నీవు మత్స్యావతారాన్ని ధరించి రసాతలంలోకి వెళ్ళి ఆ వేదాల్ని పైకితెచ్చి బ్రహ్మకు ఇచ్చావు. ఆ తరువాత దేవదానవులు సముద్రాన్ని మథించినప్పుడు నీవు తాబేలు రూపాన్ని ధరించి మందర పర్వతాన్ని పైకెత్తి ఆ సాగర మథనం నిర్విఘ్నంగా కొనసాగేలా చేసావు. ఇంకో కల్పంలో భూదేవినైన నేను రసాతలంలోకి జారిపోతుంటే నీవు వరాహరూపాన్ని ధరించి ఒక్క కోరతో నన్ను పైకెత్తి రక్షించావు.

లోకరక్షకా! భూలోకంలో హిరణ్యకశిపుడు బ్రహ్మచేత అజేయమైన వరాల్ని పొంది లోక కంటకుడైనప్పుడు నరసింహావతారాన్ని ధరించి అతన్ని దారుణంగా వధించావు. అలాగే వామన రూపాన్ని ధరించి మహారాక్షసుడైన బలి చక్రవర్తి దర్పాన్ని అణిచావు. ఆ తరువాత భార్గవరాముడిగా (పరశు రాముడిగా) అవతరించి అమోఘమైన నీ గండ్రగొడ్డలితో క్షత్రియలోకాన్నంతా సమూలంగా రూపుమాపావు. త్రేతాయుగంలో రాముడిగా అవతరించి లోక కంటకుడైన రావణాసురుణ్ణి సంహరించి ముల్లోకాల్నీ రక్షించావు.

దేవా! ఇలా నీ లీలలు ఎన్నెన్నో ఉన్నాయి. అయితే వాటి అంతరార్థాన్ని నేను ఏ కొంచెం కూడా తెలుసుకోలేక పోతున్నాను. స్వామీ! అసలు ఈ సృష్టి అంతా ఎవరిచేత నాశనం చేయబడుతోంది. ఎవరిద్వారా రక్షించబడుతోంది. నన్ను ఉద్ధరించిన తరువాత తిరిగి ఈ విశ్వాన్ని నీవెలా సృష్టిస్తావు? ఎలా దాన్ని పాలిస్తావు? ఏ కారణంతో ఈ సృష్టిని నీవు రక్షిస్తున్నావు స్వామీ! నిన్ను చేరుకునే మార్గం ఏది? అసలు ఈ సృష్టికి మొదలు ఏది? ఇది ఎలా ఎప్పుడు అంతమవుతుంది? యుగాలు ఎలా ఏర్పడ్డాయి? నాలుగు యుగాల విభాగం ఎలా జరిగింది? ఆ నాలుగు యుగాలలో జరిగిన విశేషాలు ఏమిటి? మహాప్రభూ!

ఈ యుగాల్లో ప్రస్తుతం నడుస్తున్న యుగం ప్రత్యేకత ఎలాంటిది? అసలు కోరిక అంటే ఏమిటి? యజ్ఞాలు ఎవరెవరు చేశారు? అలా చేసిన వారిలో రాజులెవరు? సిద్ధిపొందిన వారెవరు? దయచేసి నా సందేహాల్ని తీర్చి నన్ను ధన్యురాల్ని చేయి ప్రభూ!

భూదేవి ప్రార్థన విన్న వరాహమూర్తి ఒక్కసారి నోరుతెరిచి గట్టిగా నవ్వటం ప్రారంభించాడు. అలా నవ్వుతున్న ఆయన కడుపులో భూదేవికి ఏకాదశరుద్రులు, అష్టవసువులు, సిద్ధులు, మహర్షులు దర్శనమిచ్చారు. ఇంకా సూర్యచంద్రులతో గ్రహాలతో కూడిన సమస్తలోకాలూ తమ తమ ధర్మాల్ని చూసిన భూదేవి ఒక్కసారి ఆశ్చర్యంతో భయంతో నిలువెల్లా ఒణికిపోయింది. వరాహమూర్తి నవ్వటం ఆపి కొద్ది సేపటి తరువాత మరోసారి తన నోటిని తెరిచాడు. అప్పుడు నాలుగు భుజాలు కలిగి, మహాసముద్రం మీద నిద్రిస్తున్న విష్ణుమూర్తి ఆమెకి కనిపించాడు. శేషపాన్పుమీద నిద్రించిన ఆ మహావిష్ణువుతో పాటు ఆయన బొడ్డునుంచి ఉద్భవించిన తామరపువ్వులో కొలువున్న బ్రహ్మను కూడా చూసింది. ఒక్కసారిగా ఆమెకి ఆనందం కలిగి వారిద్దర్నీ ఇలా స్తుతించింది.

భూదేవి చేసిన విష్ణుస్తుతి

నమః కమల పత్రాక్ష నమస్తే పీతవాససే ।
నమః సురారి విధ్వంసకారిణే పరమాత్మనే ॥ 1
శేష పర్యంక శయనే ధృత వక్షఃస్థల శ్రియే ।
నమస్తే సర్వదేవేశ నమస్తే మోక్షకారిణే ॥ 2
నమః శార్ఙ్గాసి చక్రాయ జన్మమృత్యు వివర్జితే ।
నమోనాభ్యుత్థిత మహత్కమలాసనజన్మనే ॥ 3
నమోవిద్రుమ రక్తాస్య పాణిపల్లవ శోభినే ।
శరణం త్వాం ప్రసన్నాస్మి త్రాహినారీమనాగసమ్ ॥ 4
పూర్ణనీలాంజనాకారం వరాహం తేజనార్ధన ।
దృష్ట్వా భీతాస్మి భూయోఽసి జగత్ త్వద్దేహగోచరమ్
ఇదానీం కురుమే నాథ దయాం త్రాహిమహాభయాత్ ॥ 5

కేశవఃపాతుమే పాదౌ జంఘే నారాయణోమమ ।
మాధవోమే కటిం పాతు గోవిందో గుహ్యమేవచ ॥ 6
నాభిం విష్ణుస్తుమే పాతు ఉదరం మధుసూదన ।
ఊరూత్రివిక్రమః పాతు హృదయం పాతువామనః ॥ 7
శ్రీధరఃపాతుమేకంఠం హృషీకేశో ముఖంమమ ।
పద్మనాభస్తు నయనే శిరోదామోదరో మమ ॥ 8
ఏవంన్యస్యహరే ర్న్యాసనామాని జగతీతదా ।
నమస్తే భగవన్ విష్ణో ఇత్యుక్త్వా విరహమహ ॥ 9

(శ్లో॥20-28,అధ్యా-1)

దేవతల తామరరేకుల్లాంటి కళ్ళు కలిగిన స్వామీ! పీతవస్త్రాన్ని ధరించి, శత్రువుల్ని రూపుమాపే పరమాత్మా నీకు నమస్కరిస్తున్నాను. శేషతల్పం మీద శయనించి, హృదయంమీద లక్ష్మీ దేవిని ధరించిన సర్వదేవేశా! నీకు నమస్సులు సమర్పిస్తున్నాను. శార్ఙ్గం, ఖడ్గం, చక్రం ధరించి బొడుతామర నుంచి బ్రహ్మ దేవుణ్ణి సృష్టించిన ప్రభూ! జరామరణాలు లేని ఓ స్వామీ! నీకు నేను కైమోడ్పు లందిస్తున్నాను.

పగడాలలాంటి ముఖం, లేత చిరుళ్ళలాంటి చేతులు కలిగి అలరారుతున్న దేవా! నీకు నమస్కారం. స్వామీ! నేను నిన్నే శరణువేడుకుంటున్నాను. ఏపాపం ఎరుగని స్త్రీనైన నన్నుకాపాడు. ఓ జనార్ధనా! నిలువెల్లా నల్లని కాటుకలాంటి ఆకారం కలిగిన నీ దివ్య వరాహరూపాన్ని, నీ శరీరంలో నాకు కనిపించిన జగత్తును చూసి ఎంతో భయపడ్డాను. ఇప్పటికీ నా భయం తగ్గలేదు నాథా! దయచేసి నా భయాన్ని పోగొట్టు అని దీనంగా ప్రార్ధించి ఆ తరువాత శ్రీహరిని వివిధ నామాలతో సంబోధిస్తూ తన శరీరావయవాలన్నిటినీ రక్షించమని ఇలా కోరింది.

కేశవుడు నా పాదాల్ని రక్షించుగాక! నారాయణుడు నా పిక్కల్ని, మాధవుడు నా నడుముని, గోవిందుడు నా గుహ్యభాగాన్ని రక్షించుగాక!

అదేవిధంగా విష్ణువు నా పొక్కిలిని, మధుసూదనుడు నా ఉదరాన్ని, త్రివిక్రముడు నా తొడల్ని, వామనుడు నా హృదయాన్ని రక్షించుగాక! శ్రీధరుడు నా కంఠాన్ని, హృషీకేశుడు నా ముఖాన్ని, పద్మనాభుడు నా కళ్ళని, దామోదరుడు నా శిరస్సుని కాపాడుగాక! అని పలికి ఆయనకి భక్తిగా నమస్కరించింది.

సృష్టి వృత్తాంతం

భూదేవి చేసిన స్తుతిని విన్న వరాహమూర్తి ఎంతో సంతోషించి ఆమెతో "దేవీ! నీ ప్రశ్నలు చాలా యుక్తమైనవి. ఇలాంటి ప్రశ్నలు, సందేహాలు అందరికీ కలగవు. నీవు నన్నడిగిన సందేహాలన్నీ పురాణాలకు సంబంధించిన విషయాలు. అవి శాస్త్ర జ్ఞానంతో చెప్పతగినవి. వాటినిప్పుడు చెబుతున్నా విను" అని ఇలా చెప్పటం ప్రారంభించాడు. భూదేవీ! పురాణాలన్నిటికీ ఒక సామాన్య లక్షణ ముంటుంది. ఆ లక్షణం మొత్తం అయిదు విధాలుగా చెప్పబడింది.

సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చవంశో మన్వంతరాణిచ ।
వంశానుచరితం చైవ పురాణం పంచలక్షణమ్ ॥

సృష్టి, లయం, వంశం, మన్వంతరం, రాజవంశాల చరిత్ర అనే అయిదు లక్షణాలతో కూడుకున్నదే పురాణం. దేవీ! నీకు పురాణలక్షణాలలో మొదటిదైన సృష్టిని గురించి చెబుతాను.

ప్రారంభంలో నేను ఆద్యంతాలు లేని ఆకాశ స్వరూపుడిగా ఉన్నాను. ఆ తరువాత అణువు అనేది ఏర్పడింది. అణువు తరువాత నా నుండి బుద్ధి అనేది ఆవిర్భవించింది. అణురూపంలో ఉన్న ఆ బుద్ధే సత్త్వం, రజస్సు, తమస్సు అనే మూడు తత్త్వాలుగా మారింది. వాటినే త్రిగుణాలంటారు. ఆ మూడు గుణాల సముదాయంలో నేను 'మహత్' అనే వాడుగా ఉంటున్నాను. సర్వాన్ని తెలిసిన వాళ్ళలో నేనే మొదటివాడిని. నా నుంచి క్షేత్రజ్ఞుడనేవాడు ఆవిర్భవించాడు. తిరిగి ఆ క్షేత్రజ్ఞుడినుంచి బుద్ధి రూపొందింది.

దేవీ! బుద్ధి నుంచి అయిదు జ్ఞానేంద్రియాలు అయిదు కర్మేంద్రియాలు ఆవిర్భవించాయి. అలా ఇంద్రియాలు నెలకొన్న తరువాత ఆ పంచభూతాల

సాయంతో ఒక పిండస్వరూపాన్ని నేనే తయారుచేసాను. దేవీ! సృష్టి మొదట్లో అంతా శూన్యమే ఉంది. ఆ శూన్యం నుంచి ఆకాశం, దానినుంచి శబ్దం, వాయువు, దాని నుంచి అగ్ని, ఆ అగ్నినుంచి జలాన్ని నేనే సృష్టించాను. ఆ జలం నుంచే సకలజీవులకీ తల్లివైన (భూమాత) నిన్ను సృజించాను. ఆకాశాదులకి భూమివైన నీతో కలయిక జరగగా ఆ కలయిక వల్ల బుడగలతో కూడి జలమయమైన ఒక గర్భకోశం ఏర్పడింది. అది క్రమంగా పెరిగి పెద్దదై ఒక అండంగా మారింది. కొన్నాళ్ళకి ఆ అండం పగిలి రెండుగా అయ్యింది. దేవీ! ఆ సమయంలో నన్ను నేను మొదట జలమయస్వరూపుడిగా సృష్టించుకున్నాను.

ఆ విధంగా నేను నారాలు అనగా జలాన్ని సృష్టించి ఆ నీళ్ళనే నా నివాస స్థానంగా మార్చుకోవటం వల్ల నాకు నారాయణుడు అనే పేరు వచ్చింది. ప్రతికల్పంలో నేను తిరిగి ఆ ఆండంలోకి వెళుతూనే ఉంటాను. దేవీ! కొంత కాలం తరువాత నా నాభికమలం నుంచి ఒక పద్మం ఆవిర్భంచింది. ఆ పద్మం నుంచి తొలి సంతతిగా సృష్టికర్త అయిన చతుర్ముఖ బ్రహ్మ అవతరించాడు. అలా అవతరించిన బ్రహ్మను చూసి “ఓయీ! నీవు ప్రజల్ని సృష్టించు” అని పలికాను. దేవీ! నేనలా పలికి అతడికి కనపడకుండా అదృశ్యమయ్యాను. అయితే బ్రహ్మదేవుడికి ఎంత ఆలోచించినా సృష్టిని ఎలా చేయాలో బోధపడలేదు. కొంత సేపటికి బ్రహ్మకి– తన జన్మానికి కారకుడైన వారెవరు? అన్న సందేహం కలిగింది. అది కూడా ఎంత సేపటికీ తెలియకపోవటంతో, ఆయనకి ఒక్కసారిగా తనమీద తనకే కోపం వచ్చింది. వెంటనే ఆయన కోపం నుంచి ఒక పిల్లవాడు జన్మించి ఆయన తొడమీద వచ్చి కూర్చున్నాడు. ఉన్నట్టుండి పెద్దగా ఏడవటం మొదలుపెట్టాడు. ఆ పిల్లవాణ్ణి బ్రహ్మ ఓదార్చటానికి ప్రయత్నించగా అతడు తనకొక పేరుపెట్టమని బ్రహ్మని కోరాడు. గట్టిగా రోదిస్తున్నాడు కాబట్టి ఆ పిల్లవాడికి రుద్రుడు అనే పేరు పెట్టాడు బ్రహ్మ.

దేవీ! బ్రహ్మదేవుడు ఆ రుద్రుణ్ణి పిలిచి సృష్టి చేయమని చెప్పాడు. అయితే అతడు శక్తి లేక నీళ్ళలో మునిగి తపస్సు చేసుకోవటానికి సిద్ధపడ్డాడు. అలా రుద్రుడు నీళ్ళలో మునగటంతో ఆ బ్రహ్మ తన కుడి బొటనవేలి నుంచి

ఒక ప్రజాపతిని, ఎడమ బొటనవేలి నుంచి ఆ ప్రజాపతికి తగిన ఒక భార్యని ప్రజల్ని సృష్టించటం కోసం సృజించాడు. అలా బ్రహ్మ వేలి నుంచి పుట్టిన ప్రజాపతి తన భార్య ద్వారా మొదట స్వాయంభువ మనువుని కన్నాడు. ఇక ఆ స్వాయంభువ మనువు నుంచి ప్రజాసృష్టి ప్రారంభమైంది.

తొమ్మిదిరకాల సృష్టులు : సృష్టిమొత్తం తొమ్మిది విధాలుగా చేయబడింది 1.వీటిలో మొదటిది 'మహత్తు' అనే సృష్టి. 2.రెండోది 'తన్మాత్ర' సృష్టి. 3.ఇక మూడో సృష్టి 'వైకారిక' అనగా వికారాలు మార్పు చెందటం వల్ల ఏర్పడిన సృష్టి అని అర్థం. ఈ వైకారిక సృష్టినే ఐన్ద్రియకం (ఇంద్రియాలకు సంబంధించినది) అని కూడా అంటారు. ఇది బ్రహ్మ తన బుద్ధి పూర్వకంగా చేసిన సృష్టి. 4.నాలుగో సృష్టిపేరు ముఖ్య సృష్టి. ఇక్కడ ముఖ్యాలు అంటే స్థావరాలు. అనగా కదలలేని పర్వతాలు లాంటివి సృష్టించటం. 5. అయిదోసృష్టి తైర్యక్స్రోతస్సు అనేది. అనగా పశుపక్ష్యాదులకి సంబంధించింది. 6.ఆరోసృష్టి ఊర్ధ్వస్రోతస్సులకి సంబంధించింది కాగా 7.ఏడో సృష్టి మానవులకు సంబంధించింది. 8. దేవీ ఇక ఎనిమిదో సృష్టిని అనుగ్రహసృష్టి అంటారు. ఈ సృష్టి సత్త్వరజస్తమో గుణాలకి సంబంధించినది. ఇప్పటిదాకా చెప్పిన ఎనిమిది రకాల సృష్టులలో అయిదు వికృతికి సంబంధించిన సృష్టులు కాగా మిగిలిన మూడు ప్రకృతికి సంబంధించిన సహజ సృష్టులు. 9. చివరిదైన తొమ్మిదోసృష్టి కౌమారం అని వ్యవహరించబడుతుంది. ఇది సహజసృష్టి-వికృతి సృష్టుల కలయిక వల్ల ఏర్పడుతుంది. ఇవన్నీ జగత్తుకి మూలకారణంగా ప్రజాపతి చేసిన తొమ్మిది రకాల సృష్టులు.

సృష్టి వృద్ధి చెందటం : దేవీ! బ్రహ్మదేవుడు మొదటి రుద్రుడు వంటి తపోధనుల్ని సృష్టించాడు. ఆ తరువాత తన మనసు ద్వారా సనక సనందనాది ఋషుల్ని ఆ తరువాత మరీచ్యాది మహర్షుల్ని సృష్టించాడు. ఈ మహర్షులు మొత్తం పదిమంది 1. మరీచి 2.అత్రి 3.అంగిరసుడు 4.పులహుడు 5.క్రతువు 6.పులస్త్యుడు 7.ప్రచేతసుడు 8.భృగువు 9.నారదుడు 10.వశిష్ఠుడు. బ్రహ్మదేవుడు ఈ పదిమందిలో ఒక్క నారదుణ్ణి వదిలి మిగిలిన వారందర్నీ ప్రవృత్తి మార్గంలో

సంచరిస్తూ ప్రజాసృష్టి చేయమని ఆజ్ఞాపించాడు. అలాగే వీరికన్నా ముందు జన్మించిన సనక సనందాదుల్ని నివృత్తి మార్గంలో సంచరించమని ఆదేశించాడు.

బ్రహ్మదేవుడి కుడిబొటనవేలి నుంచి పుట్టిన ప్రజాపతి నుంచే ఈ సకల జగత్తూ ఆవిర్భవించింది. ఈ ప్రజాపతి వంశంలోని వారికి దేవతలు, దానవులు, గంధర్వులు, నాగులు, పక్షులు అనే వారంతా జన్మించారు. అలాగే బ్రహ్మ క్రోధం వల్ల ఆయననొసటి నుంచి పుట్టిన రుద్రుడు తానే సగం స్త్రీగా, సగం పురుషుడుగా విభాగించుకున్నాడు. ఆ తరువాత తన పురుష రూపాన్ని తిరిగి పదకొండు మంది రుద్రులుగా విభాగించాడు. వారే ఏకాదశ రుద్రులుగా ప్రఖ్యాతి గాంచారు.

యుగాలు : భూదేవీ! యుగాలు మొత్తం నాలుగు 1.కృతయుగం 2.త్రేతాయుగం 3.ద్వాపరయుగం 4.కలియుగం అనేవి. ఈ నాలుగు యుగాలలో ఎంతో మంది దేవతలు, పుణ్యాత్ములు ఎన్నో ధర్మ కార్యక్రమాలు చేసారు. అసురులు విజృంభించారు.వారి గురించి కొన్ని విశేషాలు చెబుతున్నా విను.

ప్రియవ్రతోపాఖ్యానం : పూర్వం మొదటి కల్పంలో స్వాయంభువ మనువు ఉండేవాడు. ఆయనకి మహాశక్తి మంతులైనవారు, పరమధార్మికులు అయిన ప్రియవ్రతుడు-ఉత్తానపాదుడు అనే ఇద్దరు పుత్రులు జన్మించారు. వారిలో ప్రియవ్రతుడు గొప్ప యజ్ఞాలు చేసి భరతుడు మొదలైన ఏడుగురు పుత్రుల్ని కన్నాడు. వారందర్నీ భూమండలం మీదున్న ఏడుద్వీపాలకీ అధిపతుల్ని చేసి తాను అన్ని కోరికల్ని ప్రసాదించే 'విశాల' అనే ప్రదేశానికి వెళ్ళి తపస్సు చేసుకున్నాడు. మహాత్ముడైన ప్రియవ్రతుడు అలా తపోదీక్షని కొనసాగిస్తుండగా ఆయన్ని చూడటానికి ఒకనాడు నారదుడు అక్కడికి వచ్చాడు. ప్రియవ్రతుడు ఆనందంగా నారదమహర్షికి స్వాగత సత్కారాలు సమర్పించి ఆసీనుణ్ణి చేసాడు. ప్రియవ్రతుడు నారదుడితో మహర్షీ! ఈ కృతయుగంలో మీరు విన్న ఏదైనా గొప్ప విషయం ఉంటే దయచేసి నాకు చెప్పండి అని ప్రార్థించాడు.

రాజేంద్రా! ప్రియవ్రతా! నేనొక ఆశ్చర్యకరమైన విషయాన్ని చూసాను. అదేమిటంటే-నేను నిన్న రాత్రి శ్వేత ద్వీపానికి వెళ్ళాను. అక్కడ వికసించిన

పద్మాలతో అందంగా ఉన్న ఒక సరోవరాన్ని చూసాను. ఆ సరోవర తీరంలో అందమైన కళ్ళతో ప్రకాశిస్తున్న ఒక దివ్య సుందరిని చూసాను. ఆమె దగ్గరకి వెళ్ళి దేవీ! నీవెవరు? ఎందుకిక్కడున్నావు? ఇక్కడేం చేస్తున్నావు? అని ప్రశ్నించాను. ఆ మాటలు విన్న ఆమె నా వైపు తదేకంగా కొద్ది సేపు చూసింది. ఆ తరువాత మనసులో ఏదో స్మరించి స్తబ్దంగా నిలుచుంది. కొద్ది క్షణాలు గడిచాయి. ఒక్కసారిగా నాకు తెలిసిన వేదాలు, శాస్త్రాలు, యోగవిద్యలు, శబ్దశాస్త్రాలు అన్నీ నా బుద్ధి నుంచి తొలగిపోయాయి. నాకు ఏవీ గుర్తుకురాలేదు. ఆ సుందరి కేవలం తన కంటి చూపుతోనే నా విజ్ఞానాన్నంతా ఆకర్షింప చేసింది.

ప్రియవ్రతా! ఒక్కసారిగా నాకు దుఃఖం ముంచుకువచ్చింది. నాకేవీ గుర్తు లేకపోవటంతో ఏం చేయాలో నాకు తోచలేదు. వెంటనే ఆమె దగ్గరకి వెళ్ళి శరణువేడాను. నాకు ఆమెలో ఒక దివ్యపురుషుడు కనిపించాడు. ఆ పురుషుడిలో ఎర్రటి కళ్ళతో వెలుగొందే మరోపురుషుడు, ఆ పురుషుడిలో పన్నెండు సూర్యులకాంతితో ప్రకాశించే ఇంకో పురుషుడు నాకు దర్శనమిచ్చారు. అలా ఆ కన్య శరీరంలో ముగ్గురుపురుషుల్ని చూసాను. ఒక్క క్షణం గడిచిందో లేదో వారు ముగ్గురూ అదృశ్యమయ్యారు. తిరిగి ఆమె ఒక్కతే నాకు కనిపించింది. ఆ దృశ్యాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయాను నేను. అమ్మా! నీలో నేను చూసిన దివ్య పురుషులు ఎవరు? నా విద్యలన్నీ ఎలా నశించిపోయాయి? దీనికి కారణమేమిటో తెలియచేయమని ఆమెని ప్రార్థించాను. అప్పుడా దేవి నాతో ఇలా అన్నది.

నారదా! నేను వేదమాతని. నాపేరు సావిత్రి. నన్ను నీవు తెలుసుకోని కారణంగా నీవు చదివిన వేదాలన్నీ వ్యర్థమైపోయాయి. ఇక నాలో నీవు దర్శించిన పురుషులు ఎవరంటే–మొదటిపురుషుడు ఋగ్వేదం అనే పేరుగల నారాయణుడు. ఆయన్ని ఉచ్ఛరిస్తే చాలు అగ్నిలా పాపాలన్నిటినీ దహించేస్తాడు. ఆ ఋగ్వేద పురుషుడి హృదయంలో నీవు దర్శించిన మరో పురుషుడు యజుర్వేదరూపంలో వున్న బ్రహ్మ. ఆ యజుర్వేద బ్రహ్మ శరీరంలో నీవు చూసిన మూడో పురుషుడు దివ్యకాంతితో ప్రకాశించే సామవేదం అనే పేరు గల రుద్రుడు. ఈ రుద్రుడు కూడా సూర్యుడిలాగా సమస్త పాపాల్నీ దహించేస్తాడు.

ఓ నారదా! నీవు చూసిన ఈ ముగ్గురూ వేదపురుషులు. వీరినే మునులంతా దైవస్వరూపాలుగా భావించి పూజిస్తారు. అన్ని రకాల వర్ణాలు, యజ్ఞాలు ఈ వేదాల్లోనే నెలకొన్నాయి. ఇదిగో ఈ కనుపించే సరస్సే వేద సరోవరం. ఇందులో స్నానం చేయి. వెంటనే నీకు పోయిన జ్ఞానమంతా తిరిగి గుర్తుకు వస్తుంది అని చెప్పి అదృశ్యమయ్యింది. ప్రియవ్రతా! అలాంటి ఆశ్చర్యకరమైన సంఘటన చూసి అక్కణ్ణుంచి సరాసరి నీ దగ్గరకొచ్చాను" అని చెప్పాడు నారదమహర్షి.

బ్రహ్మపార స్తోత్రం

ప్రియవ్రతుడు నారదమహర్షి చెప్పిన వృత్తాంతం విన్నాక ఎంతో ఉత్సాహంగా "మహర్షీ! మీరు చెప్పిన విషయం ఎంతో కుతూహలంగా ఉంది. తరువాత ఏం జరిగిందో చెప్పండి" అని అడిగాడు. రాజేంద్రా! నేను సావిత్రీదేవి మాటననుసరించి అక్కడున్న వేదసరోవరంలోకి దిగి స్నానం చేసాను. వెంటనే నాకు వేయి జన్మల స్మరణ ఒక్కసారిగా కలిగింది. ఆ జన్మల్లో జరిగిన విశేషాలు చెబుతున్నా విను. పూర్వం అవంతీపురం అనే మహానగరం ఉండేది. పూర్వకలంలో నేనా నగరంలో ఒక విప్రుడుగా జన్మించాను. అప్పటి నా పేరు సారస్వతుడు. వేదవేదాంగాలన్నీ పరిపూర్ణంగా అధ్యయనం చేసాను. అప్పుడు నాకు ఎంతోమంది సేవకులు, దాసదాసీలు, పరివారం ఉండేది. గొప్ప ధనధాన్య సంపదలు కలిగినవాడిగా పేరు పొందాను.

ఒకనాడు నేను ఏకాంతంగా కూర్చుని ఇలా ఆలోచించాను. సుఖ దుఃఖాలతో కూడిన ఈ జీవితాన్ని ఇంకెంతకాలం అనుభవించాలి. ఈ సంపదలేవీ నాకు సుఖాన్నివ్వటం లేదు. ఇక నా బాధ్యతలన్నీ నా కుమారులకి అప్పగించి తపస్సు చేసుకుంటే మంచిది" అని భావించాను. వెంటనే అన్ని బాధ్యతల్నీ పుత్రులకి అప్పగించి వైరాగ్య భావంతో సారస్వతం అనే పేరుతో ప్రసిద్ధమైన ఒక దివ్యక్షేత్రానికి వెళ్ళాను. అక్కడే తపస్సు చేసుకోవటం ప్రారంభించాను. పురాణ పురుషుడైన శ్రీమహావిష్ణువుని ఆరాధిస్తూ ఎంతోకాలం ధ్యానం చేసాను.

నారదుడు చేసిన బ్రహ్మస్తుతి

పరం పరాణా మమృతం పురాణం పారం పరం విష్ణు మనన్త వీర్యమ్ ।
నమామి నిత్యం పురుషం పురాణం పరాయణం పారగతం పరాణామ్ ॥ 1
పురాతనం త్వప్రతిమం పురాణం పరాపరం పారగ ముగ్రతేజసమ్ ।
గమ్భీరగమ్భీరధియాం ప్రధానం నతో౽స్మి దేవం హరి మీశితారమ్ ॥ 2
పరాత్పరం చాపరమం ప్రధానం పరాస్పదం శుద్ధపదం విశాలమ్ ।
పరాత్పరేశం పురుషం పురాణం నారాయణం స్తౌమి విశుద్ధ భావః ॥ 3
పురా పురం శూన్య మిదం ససర్జ తదా స్థితత్వాత్ పురుషః ప్రధానః ।
జనే ప్రసిద్ధః శరణం మమాస్తు నారాయణో వీతమలః పురాణః ॥ 4
ధృతక్షమం శాన్తిధరం క్షితీశం శుభం సదాస్తౌమి మహానుభావమ్ ।
సహస్రమూర్ధాన మనన్తపాద మనేకబాహుం శశిసూర్యనేత్రమ్ ॥ 5
పారం పరం విష్ణు మపారరూపం పురాతనం నీతిమతాం ప్రధానమ్ ।
క్షరాక్షరం క్షీర సముద్ర నిద్రం నారాయణం స్తౌమ్యమృతం పరేశమ్ ॥ 6
త్రివేద గమ్యం త్రినవైకమూర్తిం త్రిశుక్ల సంస్థం త్రిహుతాశభేదమ్ ।
త్రితత్త్వలక్ష్యం త్రియుగం త్రినేత్రం నమామి నారాయణ మప్రమేయమ్ ॥ 7
కృతే సితం రక్తతనుం తథా చ త్రేతాయుగే పీతతనుం పురాణమ్ ।
తథా హరిం ద్వాపరతః కలౌ చ కృష్ణీకృతాత్మాన మథో నమామి ॥ 8
ససర్జ యో వక్త్రత ఏవ విప్రాన్ భుజాన్తరే క్షత్ర మథోరుయుగ్మే ।
విశః పదాగ్రేషు తథైవ శూద్రాన్ నమామి తం విశ్వతనుం పురాణమ్ ॥ 9
పరాత్పరం పారగతం ప్రమేయం యుధాంపతిం కార్యత ఏవ కృష్ణమ్ ।
గదాసిచర్మణ్య భృతో త్థపాణిం నమామి నారాయణ మప్రేయమ్ ॥ 10

(శ్లో॥11-20,అధ్యా-3)

ఈ విధంగా పరబ్రహ్మతత్త్వంతో కూడిన స్తోత్రాన్ని పఠించగానే భగవానుడు ఎంతో ప్రసన్నుడై మధురమైన స్వరంతో వరం కోరుకోమన్నాడు. అప్పుడు నేను ఆయనకి నమస్కరించి ప్రభూ! నన్ను నీలో లయం చేసుకో. ఇదే నేను కోరే వరం" అని అన్నాను. వెంటనే ఆ దేవదేవుడు ఓ బ్రాహ్మణోత్తమా!

ఇదిగో నాశనం లేని నా ప్రకృతిలోకి ప్రవేశించు. నీ దివ్యస్తుతి నాకెంతో ఆనందాన్ని కలిగించింది. నీకు వెయ్యి బ్రహ్మయుగాల ఆయుర్ధాయాన్ని ప్రసాదిస్తున్నాను. అలాగే నీకు ఒక అర్ధవంతమైన పేరు కూడా ఏర్పడుతుంది.

నారంపానీయమిత్యుక్తం తం పితౄణాం సదభవాన్ ।
దదాతి తేన తే నామ నారదేతి భవిష్యతి ॥ *(శ్లో॥24, అధ్యా-3)*

నారం అంటే త్రాగేనీరు, నీవు పితృదేవతలకి ఎల్లప్పుడూ నీటిని ఇస్తావు. కాబట్టి నీకు 'నారదుడు' అనే పేరు కలుగుతుంది". అని పలికి ఆ పరమాత్మ అంతర్ధానమయ్యాడు.

ప్రియవ్రతా! ఆ పరమాత్మ ఇచ్చిన వరం ప్రకారం నేను నా దేహాన్ని విడిచి బ్రహ్మ దేహంలో లయమైపోయాను. తిరిగి ఆ బ్రహ్మదేవుడి మనసునుంచి పుట్టిన మరీచ్యాది మహర్షులతో పాటు నేను జన్మించాను. ఆ విధంగా ఎక్కడనుంచి ఆవిర్భవించాడో తెలియని బ్రహ్మదేవుడి రోజు మొదలే సమస్త దేవతల సృష్టికీ మొదలు. రాజా! ఇందులో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. ఇదే సమస్తజగత్తు సృష్టి ఇదే నా పూర్వజన్మ వృత్తాంతం. నేను ఏవిధంగా నారాయణుణ్ణి ధ్యానించి ఉత్తమ పదవిని పొందానో అలాగే నీవు కూడా శ్రీ మహావిష్ణువుని సేవిస్తే ఉత్తమ గతులు పొందగలవు.

అశ్వశిరుడి వృత్తాంతం

పూర్వం ధర్మబద్ధంగా భూమిని పాలించేవాడుగా అశ్వశిరుడనే మహారాజున్నాడు. ఆరాజు ఎన్నో ధార్మిక కార్యక్రమాలు చేసేవాడు. ఒకనాడు ఎంతో వైభవంగా అశ్వశిరుడు అశ్వమేధయాగాన్ని చేసి విప్రులందరికీ భూరిదక్షిణలిచ్చాడు. యాగానంతరం ఆ విప్రులతో కలిసి అవబృధ స్నానం ఆచరించి విశ్రాంతిగా కూర్చున్నాడు. ఆ సమయంలో ఆయన దగ్గరకి కపిలమహర్షి, జైగీషవ్యుడు వచ్చారు. వారిని చూసి పరమానందభరితుడైన అశ్వశిరుడు వారిని సాదరంగా ఆహ్వానించి అతిథిసత్కారాలు జరిపి వారితో "విప్రులారా! మహాత్ములారా! ఎప్పటినుంచో నాకొక సందేహం ఉంది. జగన్నాథుడైన నారాయణుణ్ణి ఎలా ఆరాధించాలి? అని వారిని ప్రశ్నించాడు.

కపిల జైగీషవ్యులు అశ్వశిరుడితో రాజా! నీవు నారాయణుడు అని ఎవర్ని గురించి అడుగుతున్నావు. మేమిద్దరం నారాయణులమే. ఇదిగో నీ ఎదురుగా నిల్చున్నాం అన్నారు. అది విన్న అశ్వశిరుడు అయ్యా! మీరిద్దరూ బ్రాహ్మణులు, సిద్ధపురుషులు, తపస్సుతో మీ పాపాలన్నీ భస్మమై పోయాయి. అసలు మీరిద్దరూ మేమే నారాయణులం అని చెప్పటమేమిటి. నారాయణుడి చేతిలో శంఖం, చక్రం, గద ఉంటాయి. ఆయన పట్టు పీతాంబరాలు ధరిస్తాడు. గరుత్మంతుడు ఆయన వాహనం. ఆయనే మహాదైవం. ఆయనకి సాటి రాగలవాడెవ్వడూ లోకంలో లేడు అని పలికాడు.

అశ్వశిరుడి మాటలు విన్న కపిల–జైగీషవ్యులు చిన్నగా నవ్వుతూ అశ్వశిరా! ఇదిగో నీవు చెప్పిన విష్ణువు ఇలాగేనా ఉండేది అని కపిలుడు ఒక్కసారిగా విష్ణువులా మారిపోయాడు. అలాగే జైగీషవ్యుడు కూడా విష్ణు వాహనమైన గరుత్మంతుడిలా మారిపోయాడు. అలా దివ్యమంగళాకారుడై దర్శనమిచ్చిన శ్రీమన్నారాయణుణ్ణి చూసి అశ్వశిరుడు వినయంగా "స్వామీ! విష్ణువంటే ఇలాకాదు. ఆయన బొడ్డు తామర నుంచి బ్రహ్మదేవుడు పుట్టాడు. ఆ బ్రహ్మ నుంచి రుద్రుడు ఉదయించాడు. ఆయనే విష్ణువంటే" అని అన్నాడు. అప్పుడు కపిల–జైగీషవ్యులిద్దరూ మహామాయని ప్రయోగించారు. ఆ ప్రభావంతో కపిలుడు బొడ్డులో తామరతో సహా మహావిష్ణువుగా మారిపోగా, జైగీషవ్యుడు ఒక పిల్లవాణ్ణి ఒళ్ళో ఉంచుకుని బ్రహ్మగా ఆ తామర పువ్వులో కూర్చున్నాడు.

అశ్వశిరుడికి సంతృప్తి కలగలేదు. వారితో స్వామీ! ఇలా కాదు మీరేదో మాయచేస్తున్నట్టున్నారు. "శ్రీమహావిష్ణువు శ్రీమహాలక్ష్మితో కలిసి అంతటా వ్యాపించి ఉంటాడు" అని అన్న వెంటనే ఆ ప్రాంతంలో దోమలు, నల్లులు, పేలు, తుమ్మెదలు, పక్షులు, పాములు, గుర్రాలు, ఆవులు, ఏనుగులు, సింహాలు, పులులు, నక్కలు, లేళ్ళు, పశువులు, పురుగులు, అడవిలో సంచరించే జంతువులు – ఇలా కోట్లకొద్దీ జంతువులు అశ్వశిరుడికి కనిపించాయి. అన్ని ప్రాణుల్ని చూసి ఆ రాజు ఎంతో ఆశ్చర్యపోయాడు. కొద్ది సేపటికి ఆయనకి జ్ఞానోదయమైంది. కపిల జైగీషవ్యులిద్దరూ సామాన్యులు కారని గ్రహించాడు.

అశ్వశిరుడు ఆ మహర్షులిద్దరికీ నమస్కరించి "మహర్షులారా! ఇదంతా ఎంతో వింతగా ఉంది. ఈ మాయ ఏమిటి? అని ప్రశ్నించాడు. అప్పుడా మహర్షులు" రాజా! నీవు మమ్మల్ని శ్రీమహావిష్ణువుని ఎలా అర్చించాలి? అని ప్రశ్నించావు. ఆయన్నెలా పొందాలి? అని అడిగావు. అదే విషయాన్ని నీకు ఇలా చూపించాం. నీవు చూసినవన్నీ నారాయణుడి గుణాలు. ఆయన సర్వజ్ఞుడు. తనకిష్టమైన రూపాల్ని ధరించగలిగినవాడు.

కొన్ని సందర్భాలలో నారాయణుడు చాలా సౌమ్యుడుగా, సుస్థిరుడుగా మానవులకి లభిస్తున్నాడు. ఆయన్ని ఆరాధించటం వల్లనే మనుషుల వాక్కు ఎంతో అర్థవంతమవుతోంది. జగాలన్నిటికీ ప్రభువైన ఆ పరంధాముడు అన్నిజీవుల శరీరాల్లో వ్యాపించి ఉన్నాడు. నిజమైన భక్తి శ్రద్ధలు కలిగినవాళ్ళు తమ శరీరంలోనే ఆయన్ని దర్శించగలరు. ఆయన ఎదో ఒకచోటే ఉండేవాడు కాడు.

అశ్వశిరమహారాజా! ఆ విష్ణుపరమాత్మ రూపాన్ని నీకు అందుకే చూపించాం. ఆయన సర్వవ్యాపకత్వాన్ని నీవు గ్రహించాలని మా భావన. నీవు కోరిన మహావిష్ణువు నీ దేహంలో, నీ మంత్రుల, సేవకుల దేవతల, పురుగుల, పశు పక్ష్యాదుల అన్ని శరీరాల్లో కొలువైఉన్నాడు. ఈ సర్వం విష్ణుమయమే అని గ్రహించు. సర్వాంతర్యామి అయిన ఆయన దివ్యస్వరూపాన్ని మనసులో సదా ధ్యానించు" నిండు మనసుతో ఆయన్ని స్మరించటం, భక్తిగా పూజించటం, ధూపదీపనైవేద్యాలు సమర్పించటం, బ్రహ్మవేత్తల్ని సంతృప్తి పరచటం, నిత్యం ధ్యానం చేయటం అనే వాటిద్వారా శ్రీమహావిష్ణువుని సులభంగా పొందవచ్చు" అని అశ్వశిరుడికి బోధించారు. వారు చెప్పిన విధంగా అశ్వశిర మహారాజు తన కుమారుడికి రాజ్యాన్ని అప్పగించి నైమిషమనే అరణ్యానికి వెళ్ళి యజ్ఞవరాహమూర్తిని ఇలా స్తుతించాడు.

యజ్ఞవరాహ స్తుతి

నమామి యాజ్యం త్రిదశాధిపస్య భవస్య సూర్యస్య హుతాశనస్య ।
సోమస్య రాజ్ఞో మరుతా మనేక రూపం హరిం యజ్ఞవరం నమస్యే ॥ 1

సుభీమదంష్ట్రం శశిసూర్యనేత్రం సంవత్సరే చాయనయుగ్మ కుక్షమ్ ।
దర్భాఙ్గరోమాణ యథేధ్మ శక్తిం సనాతనం యజ్ఞవరం నమామి ॥ 12
ద్యావాపృథివ్యో రిద మన్తరం హి వ్యాప్తం శరీరేణ దిశశ్చ సర్వాః
త మీడ్య మీశం జగతాం ప్రసూతిం జనార్దనం తం ప్రణతో ఽస్మి నిత్యమ్॥ 13
సురాసురాణాం చ జయాజయాయ యుగే యుగే యః స్వశరీర మాద్యమ్ ।
సృజత్యనాదిః పరమేశ్వరో య స్తం యజ్ఞమూర్తిం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్ ॥ 14
దధార మాయామయ ముగ్రతేజా జయాయ చక్రం త్వమలాంశు శుభ్రమ్ ।
గదాసి శార్ఙ్గాది చతుర్భుజోఽయం తం యజ్ఞమూర్తిం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్॥ 15
క్వచిత్ సహస్రం శిరసాం దధార క్వచి న్మహా సర్వతతుల్య కాయమ్ ।
క్వచిత్ స ఏవ త్రసరేణు తుల్యో య స్తం సదా యజ్ఞనరం నమామి॥ 16
చతుర్ముఖో యః సృజతే సమగ్రం రథాఙ్గపాణిః ప్రతిపాలనాయ ।
క్షయాయ కాలానల సన్నిభో య స్తం యజ్ఞమూర్తిం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్॥ 17
సంసార చక్రక్రమణ క్రియాయై య ఇజ్యతే సర్వగతః పురాణః ।
యోయోగిభి ర్ధ్యాయతే చాప్రమేయ స్తం యజ్ఞమూర్తిం ప్రణతోస్మి నిత్యమ్॥ 18
సమ్యృఙ్మన స్యర్పితవా నహం తే యదా సుదృశ్యం స్వతనౌ ను తత్త్వమ్ ।
న చాన్య దస్తీతి మతిః స్థిరా మే యత స్తతో మావతు శుద్ధభావమ్ ॥ 19

(శ్లో॥46-54,అధ్యా-5)

ఈ విధంగా స్తుతించిన తరువాత అశ్వశిరుడి ముందు ఒక అగ్నిజ్వాల ప్రత్యక్షమైంది. ఆ మహారాజు నిశ్చలంగా యజ్ఞవరాహమూర్తిని స్మరిస్తూ ఆ దివ్యతేజస్సులోకి ప్రవేశించి అందులో లయమైపోయాడు.

వసుమహారాజు వృత్తాంతం

పూర్వం కాశ్మీర రాజ్యాన్ని వసువు అనే మహారాజు పాలించేవాడు. ధర్మతత్త్వాన్ని తెలిసిన ఆ మహారాజు ఎంతో నీతిమంతంగా రాజ్యాన్ని పాలిస్తూ యజ్ఞయాగాది క్రతువుల ద్వారా దేవతల్ని కూడా సంతృప్తి పరుస్తున్నాడు. నిత్యం శ్రీమన్నారాయణుడి మీదే మనసు నిలిపి జీవితాన్ని కొనసాగిస్తున్న

ఆ వసుమహారాజుకి లౌకిక విషయాల మీద ఆసక్తి తగ్గిపోయింది. తపస్సు చేసి తద్వారా మోక్షాన్ని పొందాలన్న కాంక్ష ఆయనకి ఎక్కువైంది. ఒకనాడు తన వందమంది సోదరుల్లో గొప్పవాడైన వివస్వంతుణ్ణి పిలిచి, అతడి కుమారుడికి రాజ్యాధికారాన్ని అప్పగించాడు. తాను మాత్రం అన్నిటినీ అందర్నీ విడిచి తపస్సు కోసం రాజ్యం వదిలి బయలుదేరాడు.

అలా బయలుదేరిన వసుమహారాజు తీర్థాలన్నిటిలోకీ ఉత్తమ తీర్థంగా ప్రసిద్ధి చెందినది, శ్రీమన్నారాయణుడు పుండరీకాక్షుడుగా నెలకొన్నది అయిన పుష్కరం అనే తీర్థానికి వచ్చాడు. ఆ దివ్య తీర్థంలో తన శరీరం శుష్కించి పోయేలా కఠోరదీక్షతో తపస్సు చేసాడు. తపస్సులో భాగంగా నిరంతరం పుండరీకాక్షుడే పరమదైవం అని భావిస్తూ ఈ విధంగా పుండరీకాక్షపార స్తోత్రాన్ని పఠించసాగాడు.

పుండరీకాక్ష పారస్తుతి

నమస్తే పుణ్డరీకాక్ష నమస్తే మధుసూదన ।
నమస్తే సర్వలోకేశ నమస్తే తిగ్మచక్రిణే ॥ 1
విశ్వమూర్తిం మహాబాహుం వరదం సర్వతేజసమ్ ।
నమామి పుణ్డరీకాక్షం విద్యాఽవిద్యాత్మకం ప్రభుమ్ ॥ 2
ఆదిదేవం మహాదేవం వేదవేదాఙ్గ పారగమ్
గమ్భీరం సర్వదేవానాం నమామి మధుసూదనమ్ ॥ 3
విశ్వమూర్తిం మహామూర్తిం విద్యామూర్తిం త్రిమూర్తికమ్,
కవచం సర్వదేవానాం నమస్తే వారిజేక్షణమ్ ॥ 4
సహస్ర శీర్షిణం దేవం సహస్రాక్షం మహాభుజమ్,
జగత్ సంవాప్య తిష్ఠన్తం నమస్తే పరమేశ్వరమ్ ॥ 5
శరణ్యం శరణం దేవం విష్ణుం జిష్ణుం సనాతనమ్ ।
నీలమేఘ ప్రతీకాశం నమస్తే చక్రపాణినమ్ ॥ 6
శుద్ధం సర్వగతం నిత్యం వ్యోమరూపం సనాతనమ్
భావాభావ వినిర్ముక్తం నమస్యే సర్వగం హరిమ్ ॥ 7

నాన్యత్ కిఞ్చిత్ ప్రపశ్యామి వ్యతిరిక్తం త్వయాచ్యుత
త్వన్మయం చ ప్రపశ్యామి సర్వమేత చ్చరాచరమ్ ॥ 8

(శ్లో॥10-17,అధ్యా-6)

ఈ విధంగా వసుమహారాజు పుండరీకాక్షుడిని స్తుతిస్తుండగా ఒక్కసారిగా అయన ముందు నల్లగా ఎర్రటి కళ్ళతో భయంకరంగా ఉన్న పురుషుడు ఆవిర్భవించి రాజా! ఏమి ఆజ్ఞ! అని అడిగాడు. వసుమహారాజుకి ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఓయీ! కిరాతకా! ఎవరునీవు? ఎక్కణ్ణుంచి వచ్చావు? అని ప్రశ్నించాడు. రాజా! పూర్వం కలియుగంలో నీవు దక్షిణాపథాన ఒక ధర్మప్రభువుగా ఉన్నావు. అలాంటి నీవు ఒకనాడు క్రూరమృగాల్ని వేటాడటం కోసం అడవికి వెళ్ళావు. ఆ అడవిలో మృగంలా దూరం నుంచి కనిపిస్తున్న ఒక మహర్షిని తెలియక మృగమే అనుకుని బాణాలతో కొట్టావు. ఆ బాణం తగిలిన వెంటనే ఆ మునీశ్వరుడు మరణించాడు. నీవు ఒక మృగాన్ని చంపావన్న ఆనందంతో అక్కడికి వెళ్ళి చూడగానే మునీశ్వరుడు చచ్చిపడివున్నాడు. అతన్నలా చూసేసరికి రాజా! నీకు ఎంతో ఆందోళన కలిగింది. నీ మనసెంతో బాధపడింది. లోలోపలే నీవెంతో కుమిలిపోయావు. రాజ్యానికి తిరిగివచ్చాక నీవా వృత్తాంతాన్ని మరొకడికి చెప్పావు. అలా కొంత కాలం గడిచిపోయింది.

మహారాజా! నీకు మాత్రం మనశ్శాంతి కల్గటం లేదు. బ్రహ్మ హత్య చేసానన్న అపరాధ భావం మీ మనసుని తొలిచేస్తుంది. ఎలాగైనా ఆ పాపం నుంచి విముక్తి పొందుదామని భావించావు. శ్రీమన్నారాయణుణ్ణి మనసారా ధ్యానించి శుద్ధద్వాదశినాడు ఉపవాసమున్నావు. ఆ పుణ్య దినాన "శ్రీమన్నారాయణుడు నన్ను అనుగ్రహించుగాక" అని సంకల్పించి ఒక ఆవుని దానం చేసావు. ఆ వెంటనే ఉదరశూలతో బాధపడుతూ నీవు మరణించావు.

వసుమహారాజా! నీవానాడు ద్వాదశిరోజు ఉపవాసముండటానికి ఒక కారణం వుంది. ఆనాటి నీ ధర్మపత్ని పేరు నారాయణి. నీవు నీ ప్రాణాలు కంఠం దాకా వచ్చిపోతున్నప్పుడు నారాయణీ! అని ఉచ్చరించావు. ఆ కారణంగా రాజా నీకు ఒక కల్పందాకా విష్ణులోక నివాసం లభించింది.

రాజా! నేనొక బ్రహ్మ రాక్షసుణ్ణి, మహాఘోరమైన వాణ్ణి. నీ దేహంలో వున్న నాకు ఇదంతా తెలుసు. నేను నిన్నెలాగైనా పీడించాలనుకున్నాను. ఇంతలో విష్ణుదూతలు నన్ను బైటికి లాగి రోకళ్ళతో చావగొట్టారు. ఇక లోపలికి ప్రవేశించలేక నీ రోమకూపాలనుంచి పూర్తిగా బైటపడ్డాను. నీవు స్వర్గంలో ప్రవేశించావు. అలాగే నీతో పాటూ నా తేజస్సుని నీలో నింపి, నేను కూడా స్వర్గానికి వచ్చాను. ఇదంతా గడిచిన కల్పంలోని చరిత్ర.

మహారాజా! ఈ కల్పంలో నీవు కాశ్మీర మహారాజు కుమారుడిగా జన్మించావు. నేను నీ రోమకూపాల్లో అలాగే ఆనాటి నుంచి ఉండిపోయాను. నీవు ఎన్నెన్నో గొప్ప యాగాలు చేసావు. అయితే నీవు చేసిన యాగాల్లో ఎక్కడా విష్ణుస్మరణ లేకపోవటంతో అవన్నీ నన్నేం చేయలేకపాయాయి. అయితే రాజేంద్రా! ఇప్పుడు నీవు పుండరీకాక్షుడి దివ్య పారస్తోత్రాన్ని చదవగానే నేను నీ రోమకూపాలనుంచి బైటపడి ఇదిగో ఇలా కిరతుడిలా ఏకరూపాన్ని పొందాను. ప్రభూ! నేను పరమాత్మ స్తోత్రాన్ని విని పూర్వజన్మలో చేసిన పాపరూపం నుంచి విముక్తి పొందాను. రాజా! నాకిప్పుడు ధర్మబుద్ధి కలిగింది" అని విన్నవించాడు.

కిరాతుడి ద్వారా తన పూర్వజన్మవృత్తాంతం విన్న వసుమహారాజు ఎంతో ఆశ్చర్యపోయి ఆ కిరాతకుణ్ణి వరం కోరుకోమన్నాడు. అలాగే అతడితో "ఓ వ్యాధుడా!(కిరాతుడా)నీవల్ల నా పూర్వజన్మ వృత్తాంతాన్నంతా తెలుసుకున్నాను. నా అనుగ్రహంతో నీవు ఈనాటి నుంచి ధర్మవ్యాధుడిగా ప్రసిద్ధిచెందుతావు. పుండరీకాక్షుడే (విష్ణువే)పరమదైవమని ప్రతిపాదించే ఈ దివ్యస్తోత్రాన్ని విన్నవారికి, పఠించినవారికి పుష్కరతీర్థంలో పవిత్రస్నానం చేసిన ఫలం లభిస్తుంది" అని పలికి దివ్యమైన దేవ విమానాన్ని అధిరోహించి స్వర్గానికి వెళ్ళి పోయాడు.

రైభ్యుడి వృత్తాంతం

రైభ్యుడనే మహర్షి ఒకనాడు పితృతీర్థమైన గయాక్షేత్రానికి వెళ్ళాడు. ఆ తీర్థంలో పితృదేవతలకి ఎంతో భక్తిగా పిండ ప్రదానం చేసి వారిని సంతృప్తి పరిచాడు. ఆ తరువాత రైభ్యమహర్షి ఎవరూ చేయనంత కఠోరదీక్షతో

గొప్పతపస్సు చేసాడు. ఆ విధంగా రైభ్యుడు తపస్సు చేస్తుండగా, ఒక దివ్య విమానంలో గొప్ప తేజశ్శాలి అయిన యోగి అక్కడకి వచ్చాడు. ఆ విమానం ఒక నలుసంత ప్రమాణంలో సూర్యుడిలా వెలుగొందుతుంటే అందులో వున్న యోగి కేవలం పరమాణువంత ప్రమాణంలో ప్రకాశిస్తున్నాడు. వచ్చిన ఆ యోగి 'ఓ రైభ్యా! ఎందుకింత కఠోరంగా తపస్సు చేస్తున్నావు? అని ప్రశ్నించి వెంటనే భూమిని ఆకాశాన్ని తన శరీరంతో పూర్తిగా కప్పేశాడు.

ఆయన శరీరంలో అయిదు రథాల ప్రమాణంతో సూర్యుడిలా ప్రకాశించేది, బ్రహ్మలోకం దాకా వ్యాపిస్తున్నది అయిన విమానాన్ని రైభ్యుడు దర్శించాడు. ఆ దివ్య దృశ్యాన్ని చూసిన రైభ్యుడు ఆశ్చర్యపోయి ఎంతో వినయంగా మహాత్మా! తమరెవరు? అని ప్రశ్నించాడు. అందుకా యోగి నవ్వుతూ నాయనా నేను రుద్రుడికి సోదరుణ్ణి బ్రహ్మ మానసపుత్రుణ్ణి. నా పేరు సనత్కుమారుడు. నేను ఈ భూలోకం నుంచి పైనున్న అయిదోలోకంలో అనగా జనలోకంలో నివసిస్తుంటాను. నాయనా! నీవెంతో గొప్పవాడివి, తపస్సంపన్నుడివి, బ్రహ్మ కులాన్ని ఉద్ధరించేవాడివి. ఎందుకంటే? నీకు వేదం అంటే అభిమానం, గౌరవం. పరమపవిత్రమైన ఈ గయాక్షేత్రానికి వచ్చి పితృదేవతలకు పిండప్రదానాలు చేసినవారికెంతో సంతృప్తి పరుస్తున్నావు. రైభ్య మహర్షీ! నీకొక వృత్తాంతాన్ని చెబుతా విను.

విశాలుడి వృత్తాంతం : పూర్వం విశాలానగరంలో విశాలుడనే మహారాజుండేవాడు. అతడెంతో పుణ్యాత్ముడు. అయితే అతడికి పుత్ర సంతానం లేదు. ఒకనాడు ఆ విశాలుడు విప్రుల్ని పిలిపించి తనకు సంతానం ఎలా కలుగుతుందో చెప్పండి అని వారిని కోరాడు. విప్రులు రాజా! పుత్ర సంతానం పొందాలంటే మీరు గయాతీర్థానికి వెళ్ళి అక్కడ అన్నదానం చేసి పితృదేవతల్ని సంతోషపరిస్తే మీకు తప్పకుండా సంతానం కలుగుతుంది"అని చెప్పారు. విప్రుల మాటలు విన్న విశాలుడికి ఎంతో ఆనందం కలిగింది. వెంటనే సకల సంభారాలతో గయా తీర్థానికి బయలుదేరాడు. అక్కడ మాఘనక్షత్రం నాడు ఎంతో భక్తితో పితృదేవతలకి తర్పణాలు, పిండప్రదానాలు చేయటం ప్రారంభించాడు.

విశాలుడు పిండప్రదానాలు చేస్తున్న సమయంలో ఆకాశంలో తెల్లగా, పచ్చగా, నల్లగా వున్న ముగ్గురు పురుషులు ఆయనకి కనిపించారు. వారిని చూసిన విశాలుడు అయ్యా! తమరెవరు? ఎందుకోసం వచ్చారు? మీకేం కావాలి? అని వినయంగా అడిగాడు. ఆ మాటలు విన్న వారిలో తెల్లగా వున్న పురుషుడు నాయనా! విశాలా! నేను నీ తండ్రిని. పేరునిబట్టి నడవడిక, చేష్టల్ని బట్టి నన్ను పితుడు అంటారు. ఇదిగో నా పక్కనున్న పచ్చని పురుషుడు నా తండ్రి. అనగా నీకు తాత. ఇతడు క్రూర కర్మలు చేసినవాడు, బ్రహ్మహత్య ఇంకా ఎన్నో పాపాలు చేసాడు. ఇతడి పేరు అధీశ్వరుడు. అదిగో నల్లగా ఉండే ఆ పురుషుడు నా తండ్రికి తండ్రి. అనగా నీకు ముత్తాత. ఆయన పూర్వజన్మలో ఎంతో మంది పురాణ ఋషుల్ని చంపాడు.

గయాతీర్థ మాహాత్మ్యం : నాయనా విశాలా! నాతండ్రి అధీశ్వరుడు. అతడి తండ్రి కృష్ణుడు (నల్లని పురుషుడు) మరణించిన తరువాత మహాఘోరమైన 'అవీచి' అనే నరకంలో ఎంతోకాలం భయంకరమైన శిక్షలనుభవించారు. నేను మాత్రం వారిలాగా పాపకార్యాలు చేయకుండా ఎన్నో పుణ్యకర్మల్ని ఆచరించటం వల్ల ఇంద్ర సింహాసనాన్ని పొందాను. ఈనాడు నీవు ఎంతో శ్రద్ధగా గయాక్షేత్రంలో పిండప్రదానం చేయటం వల్ల నరకంలో ఉన్న వారిద్దరూ నన్ను కలుసుకోగలిగారు. పరమపవిత్రమైన గయలో తండ్రుల్ని తాత ముత్తాతల్ని సంతోషపరుస్తానని సంకల్పించి నీవు తర్పణాలు విడిచావు. నీ సంకల్పం వల్ల మేము ముగ్గురం ఒకే సారి కలుసుకోగలిగాం. ఈ తీర్థమహిమవల్ల మేము ముగ్గురం పితృలోకానికి వెళతాం. ఇక్కడ పిండ ప్రదానం చేయటం వల్ల ఎంత దుర్గతి పొందినవారైనా సద్గతులు పొందుతారు. ఇందుకేమాత్రం సందేహం లేదు.

బ్రహ్మహత్య చేసిన వాడికి కూడా అతడి కొడుకు గనక ఈ గయలో పిండప్రదానం చేస్తే ఆ పాపం నుంచి అతడు తప్పక విముక్తి పొందుతాడు. ఇది ఈ తీర్థానికున్న గొప్ప మహిమ. నాయనా! ఈ కారణంగా, మాకు ఉత్తమ గతులు కల్పించినందుకు ఎంతో ఆనందిస్తూ నిన్ను చూడాలని వచ్చాం. "చాలా సంతోషం నీకు శుభం జరుగుగాక" అని విశాలుణ్ణి ఆశీర్వదించి అతడి పితరులు అదృశ్యమయ్యారు.

"ఓరైభ్యా! నీవుకూడా పరమపవిత్రమైన ఈ గయకి వచ్చి ఇక్కడ ఎంతో శ్రద్ధగా పితృదేవతలకి పిండ ప్రదానం చేసావు. అంతేకాక గయలోనే స్థిరనివాసాన్ని ఏర్పర్చుకుని గొప్ప తపస్సుచేస్తున్నావు. అంతకన్నా నీకు భాగ్యం ఏముంటుంది? అందుకే నిన్ను ధన్యుడవని అన్నాను. రైభ్యా! ఈ గయాక్షేత్రంలో గదాధరుడైన శ్రీమహావిష్ణువు శాశ్వతంగా కొలువున్నాడు. ఆయన్ని స్తుతించి సేవించి స్వామి అనుగ్రహాన్ని పొందు" అని చెప్పి సనత్కుమారుడు అక్కడి నుంచి అదృశ్యమయ్యాడు. రైభ్యుడు సనత్కుమారుడి మాటననుసరించి ఎంతో భక్తితో గదాపాణి అయిన శ్రీహరిని ఇలా దివ్యంగా స్తుతించాడు.

గదాధర స్తోత్రం

గదాధరం విబుధజనై రభిష్టుతం ధృతక్షమం క్షుదితజనార్తి నాశనమ్ ।
శివం విశాలాసురసైన్య మర్దనం నమామ్యహం హతసకలాశుభం స్మృతౌ॥ 1
పురాణ పూర్వం పురుషం పురుష్టుతం పురాతనం విమలమలం నృణాం గతిమ్ ।
త్రివిక్రమం ధృతధరణిం బలేర్ధ్వరం గదాధరం రహసి నమామి కేశవమ్ ॥ 2
సుశుద్ధభావం విభవై రుపావృతం శ్రియావృతం విగతమలం విచక్షణమ్ ।
క్షితీశ్వరై రపగతకిల్బిషైః స్తుతం గదాధరం ప్రణమతి యఃసుఖం వసేత్ ॥ 3
సురాసురై రర్చిత పాదపఙ్కజం కేయూర హారాఙ్గద మౌళిధారిణమ్ ।
అబ్ధౌ శయానం చ రథాఙ్గపాణినం గదాధరం ప్రణమతి యఃసుఖం వసేత్॥4
సితం కృతే త్రేతాయుగే ఽరుణం విభుం తథా తృతీయే పీతవర్ణ మచ్యుతమ్ ।
కలౌ ఘనాలిప్రతిమం మహేశ్వరమ్ గదాధరం ప్రణమతి యఃసుఖం వసేత్॥5
బీజోద్భవో యః సృజతే చతుర్ముఖ స్తథైవ నారాయణరూపతో జగత్ ।
ప్రపాలయేద్, రుద్రవపు స్తథాన్తకృద్ గదాధరో జయతు షడర్ధమూర్తిమాన్ ॥6
సత్త్వం రజ శ్చైవ తమో గుణాస్త్రయ స్త్వేతేషు నాన్యస్య సముద్భవః కిల ।
స చైక ఏవ త్రివిధో గదాధరో దధాతు ధైర్యం మమ ధర్మమోక్షయోః ॥ 7
సంసారతోయార్ణవ దుఃఖ తన్తుభి ర్వియోగ వక్రక్రమణైః సుభీషణైః ।
మజ్జన్త ముచ్చైః సుతరాం మహాప్లవే గదాధరో మాము దధాతు పోతవత్ ॥ 8

స్వయం త్రిమూర్తిః స్వమినాత్మ నాత్మవి స్వశక్తిత శ్చాణ్డ మిదంసంససర్జ హ,
తస్మిఞ్జలో త్థాసన మార్యతేజసం ససర్జ యస్తం ప్రణతో ऽస్మి భూధరమ్ ॥ 9
మత్స్యాది నామాని జగత్సు కేవలం సురాది సంరక్షణతో వృషాకపిః ।
ముఖ్యస్వరూపేణ నమస్తతో విభు ర్గదాధరో మే విదధాతు సద్గతిమ్ ॥ 10

(శ్లో॥29-38,అధ్యా-7)

ఈ విధంగా రైభ్యుడు భక్తితో చేసిన స్తోత్రాన్ని విని పీతాంబరధారి అయిన శ్రీహరి వెంటనే అక్కడ ప్రత్యక్షమయ్యాడు. శంఖ, చక్ర, గదాధారి అయిన ఆ పురుషోత్తముడు మేఘగంభీరధ్వనితో ఇలా అన్నాడు.

ఓ రైభ్యా! నీవు చేసిన స్తోత్రం వల్ల నీవు చేసిన గయాతీర్థ స్నానం వల్ల నేనెంతో సంతోషించాను. నీకేం వరం కావాలో కోరుకో అని అన్నాడు. "రైభ్యుడు స్వామికి నమస్కరించి "ప్రభూ! గదాధరా! నీవు నాకు సనకసనందనాది మహర్షులుండే స్థానాన్ని అనుగ్రహించు. ఇదే నేను కోరే వరం అని అడిగాడు. తథాస్తు అని ఆశీర్వదించి శ్రీహరి అంతర్ధానంకాగా రైభ్యుడు కూడా దివ్యజ్ఞానాన్ని పొంది వర ప్రభావంతో సనకాది సిద్ధులు నివసించే స్థానానికి చేరుకున్నాడు.

రైభ్యుడు ఎంతో భక్తితో చేసిన ఈ గదాధర స్తుతిని శ్రద్ధగా పఠించిన వాడు గయలో పిండ ప్రదానం చేసినంత ఫలితాన్ని పొందుతాడు.

ధర్మవ్యాధుడి వృత్తాంతం

పూర్వం వసుమహారాజు శరీరం నుంచి 'వ్యాధు'డనే కిరాతుడు పుట్టాడు. ఆ వ్యాధుడు వేటని జీవనవృత్తిగా చేసుకుని నాలుగువేల సంవత్సరాలు కాలం గడిపాడు. తన కుటుంబంకోసం రోజుకొక్క అడవి పందిని చంపి తన సేవకుల్ని, బంధువుల్ని, అతిథుల్ని, అగ్నిని సంతృప్తి పరిచేవాడు. అతడు కిరాతుడైనప్పటికీ మిథిలానగరంలో ప్రతి అమావాస్యనాడు తన పితృదేవతలకి శ్రాద్ధకర్మల్ని శ్రద్ధగా నిర్వహించేవాడు. ప్రతిరోజూ అగ్నిని పూజిస్తూ, నిత్య కర్మల్ని ఆచరిస్తూ సత్యాన్నే పలుకుతూ తన జీవనయాత్ర కొనసాగిస్తున్నాడు. ఏనాడు అతడు సాధుజంతువుల్ని చంపలేదు. ఈవిధంగా ధర్మ బద్ధంగా జీవిస్తున్న వ్యాధుడికి 'అర్జునకుడు' అనే కుమారుడు జన్మించాడు.